

T.C.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ANADOLU LİSELERİ İLE MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU
LİSELERİNDEKİ YÖNETİM DENETİMİNİN İNCELENMESİ**

AYKUT AKTAŞ

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. SUAT ANAR

İSTANBUL, 2021

**YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEZ TESLİM ve ONAY TUTANAĞI

**TEZ BAŞLIĞI: ANADOLU LİSELERİ İLE MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU
LİSELERİNDEKİ YÖNETİM DENETİMİNİN İNCELENMESİ**

ONAYLAR:

Prof. Dr. Suat ANAR

(Tez Danışmanı)

(İmza)

Dr. Öğr. Üy. Mustafa MERAL

(Üye)

(İmza)

Dr. Öğr. Üy. İlknur KUŞBEYZİ AYBAR

(Üye)

(İmza)

TESLİMEDEN : AYKUT AKTAŞ

TEZ SAVUNMA TARİHİ : 27.01.2021

TEZİN ENSTİTÜYE TESLİM TARİHİ :

İÇİNDEKİLER

TABLolar LİSTESİ	iv
ÖNSÖZ	vi
ÖZET	viii
ABSTRACT	x
İTHAF SAYFASI	xii
TEŞEKKÜR SAYFASI	xiii
BÖLÜM 1	1
1.GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.3. Alt Problemler	4
1.4. Araştırmanın Önemi.....	5
1.5. Araştırmanın Sayıltıları.....	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1.7. Tanımlar	7
BÖLÜM 2	9
2.ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	9
2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	9
2.1.1. Denetim.....	9
2.1.1.1. Denetim Kavramı ve Tanımı.....	9
2.1.1.2. Denetimin Amacı.....	10
2.1.1.3. Denetimin İlkeleri.....	11
2.1.2. Eğitim Denetimi Modelleri	13
2.1.2.1. Bilimsel Model	13
2.1.2.2. Öğretimsel Model	14
2.1.2.3. Kliniksel Model	15
2.1.2.4. Gelişimsel Model.....	18
2.1.2.5. Farklılaştırılmış Model.....	19
2.1.3. Türkiye’de Eğitim Denetimi.....	19
2.1.4. Yurtdışında Eğitim Denetimi	28
2.1.4.1. Yunanistan’da Eğitim Denetimi.....	28

2.1.4.2. Finlandiya’da Eğitim Denetimi	30
2.1.4.2. Amerika Birleşik Devletlerinde Eğitim Denetimi	30
2.1.5. Anadolu Liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Eğitim Denetimi.....	33
BÖLÜM 3	35
3. YÖNTEM	35
3.1. Araştırma Modeli	35
3.2. Evren ve Örneklem.....	35
3.3. Veri Toplama Araçları.....	36
3.3.1. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Anketi	36
3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumları.....	37
BÖLÜM 4	39
4. BULGULAR VE YORUM.....	39
4.1. Demografik Bilgiler Hakkındaki Bulgular	39
4.2. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracının Çeşitli Değişkenlere Göre Karşılaştırılması.....	44
BÖLÜM 5	58
5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	58
5.1. Sonuçlar ve Tartışmalar	58
5.1.1. Okul Yöneticilerinin Cinsiyetine Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları.....	59
5.1.2. Okul Yöneticilerinin Çalışılan Okul Türüne Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları.....	60
5.1.3. Okul Yöneticilerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları.....	61
5.1.4. Okul Yöneticilerinin Mesleki Tanımlarına Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları.....	61
5.1.5. Okul Yöneticilerinin Denetim Deneyim Sayılarına Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları	62
5.1.6. Okul Yöneticilerinin Yöneticilik Öncesi Öğretmenlik Deneyim Sürelerine Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları	62
5.2. Öneriler	63
KAYNAKÇA.....	64
EKLER:	69
EK-1: ÖLÇME ARACI I. BÖLÜM	69
EK-2: ÖLÇME ARACI II. BÖLÜM	71
EK-3: ANKET SAHİBİNİN İZİNİ	73

EK-4: ETİK KURUL ONAYI.....	74
EK-5: İSTANBUL VALİLİĞİ ANKET UYGULAMA İZİNİ.....	75

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 4. 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Durumu	39
Tablo 4. 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Durumu.....	40
Tablo 4. 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Durumu.....	41
Tablo 4. 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Görev Tanımlarına Göre Durumu	41
Tablo 4. 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Durumu	42
Tablo 4. 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Denetim Deneyim Sayısına Göre Durumu.....	42
Tablo 4. 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yöneticilik Öncesinde Öğretmenlik Yıllarına Göre Durumu	43
Tablo 4. 8. Araştırmaya Katılan Yöneticilerin Okul Türüne Göre Denetim Uygulamalarının Değerlendirilmesinin Durumu.....	44
Tablo 4. 9. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutlarına Ait Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	45
Tablo 4. 10. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Kurumsal Gelişime Katkı Alt Boyut Puanı ve Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular	46
Tablo 4. 11. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Çalışılan Okul Değişkenine İlişkin Bulgular.....	48

Tablo 4. 12. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Mesleki Kıdem Yılları Değişkenine İlişkin Bulgular.....	50
Tablo 4. 13. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Mesleki Tanım Değişkenine İlişkin Bulgular.....	51
Tablo 4. 14. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Denetim Deneyim Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular (ANOVA).....	53
Tablo 4. 15. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Yöneticilik Öncesinde Öğretmenlik Deneyim Yılları Değişkenine İlişkin Bulguları.....	54
Tablo 4. 16. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Denetim Uygulamasını Değerlendirme Uygunluğu Değişkenine İlişkin Bulguları	56

ÖNSÖZ

Denetim kavramı yüzyıllarca irdelenerek, her alanda önemli olduğu belirtilmektedir. Eğitim alanında da vazgeçilmez bir unsur olan denetimin nasıl yapılacağı sürekli araştırılmakta ve eğitim denetimi her geçen gün geliştirilmektedir. Eğitim denetiminin kişilerin, kurumların ve hatta sistemin gelişmesine önemli katkılar sağladığı kabul edilmektedir. Eğitim denetiminin okullara, yöneticilere, öğretmenlere ve özellikle öğrencilerin gelişimine katkıda bulunması amaçlanmaktadır. Günümüzde bu katkının kabul görmesiyle eğitim denetimine verilen önem de artmıştır.

Denetimin her alanda olması gerekliliği vurgulanmaktadır. Denetim ile süreç içinde ortaya çıkacak istenmeyen olayların önlenmesine çalışılmaktadır. Denetimin bu nedenle istendik olayların artmasına yol açacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada eğitim denetiminin Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde çalışan yöneticilerin görüşleri alınarak bu iki lise türünde denetimlerin nasıl yapılması gerektiğine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Aykut AKTAŞ

OCAK 2021

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Aykut AKTAŞ

ÖZET

Gelişen ve değişen dünyada çağın gerisinde kalmamak için denetime verilen önem de artmaktadır. Denetim olmadan hiçbir şeyin gelişiminin olmayacağı fikri her geçen gün yapılan çalışmalarla daha da vurgulanmaktadır. Bu nedenle eğitim denetiminin de uygun zamanlarda ve sürekli yapılmasının eğitimin gelişimi açısından çok önemli olduğu belirtilmektedir. Bu araştırma sonucunda da nitelenen, eğitim denetimi çalışmalarının sıklıkla yapılması konusu her geçen gün önemini artırmaktadır. Eğitim denetimi tarihsel süreç içerisinde tüm ülkelerde bir sürü farklı şekil almıştır. Bu şekillerde bazen eğitimin amaçlarına göre, bazen dönemin eğitimin felsefesine göre bazen de okulun türüne göre değişiklikler yapılmıştır. Türkiye’de de eğitim denetimine yönelik güncel çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmaların sonucuna yönelik eğitim denetiminde görülen gerekli düzenlemeler eğitim kurumlarınca uygulanmıştır. Bu düzenlemeler zaman zaman basit düzeyde olsa da bazen köklü değişiklikler şeklinde yapıldığı da görülmüştür. Yapılan değişikliklerde her zaman ise temel amaç eğitimin daha iyi ve hızlı bir şekilde gelişmesi olmuştur. Bu çalışmada Anadolu liseleri ve Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin eğitim denetimine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada başlıgın teorik zemini verildikten sonra İstanbul ilinde bulunan toplam 88 okul rastgele seçilerek ölçme aracı uygulanmıştır. Araştırmada, Müdür ve Müdür yardımcılarının eğitim denetimine ilişkin görüşleri analiz edilmiştir. Çalışmanın örneklemini, İstanbul’daki Tuzla, Pendik, Kartal, Maltepe, Ataşehir, Sultanbeyli, Üsküdar, Ümraniye, Kadıköy, Beşiktaş, Sarıyer ilçelerinde tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 85 okul müdürü ve 91 müdür yardımcısı olmak üzere toplam 176 yönetici oluşturmuştur. Ölçme aracına yöneticilerin genel olarak birbirine yakın

cevaplarla eğitim denetimi uygulamalarının okul iklimine olumlu yönde katkısı olduğu fikri ile katıldığı görülmüş ve özellikle denetim çalışmalarının artması gerekliliği üzerinde durulduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: denetim, eğitim denetimi, lise denetimi

ABSTRACT

The importance of supervision is increasing to stay behind the time in the developing and changing world. Researches emphasize the idea of development will fail to occur without supervision. Analyses indicate that constant education supervision with appropriate timing is essential for development itself. As a result of these analyses, the importance of systematic educational supervision is increased every day. Throughout history, education supervision has been applied in all countries in many different ways. Nevertheless, some changes have been made in these ways, sometimes according to the educational aims, schools' types and education philosophy. Also, in Turkey, many recent studies have been conducted for training control in educational supervision. Educational institutions implemented necessary regulations seen in educational supervision regarding the work carried out. Sometimes these arrangements have been simple and sometimes radical. The main point of these arrangements is the development of education in a quick and better way. In this study , the aim is to analyze the principals' views about education supervision in the Anatolian High Schools and Vocational High Schools. Therefore after the theoretical substructure, the scale was applied in schools chosen randomly in Istanbul. In this thesis, the views of the principals and vice-principals on educational supervision are considered. The sample of the study consists of a total of 176 administrators, 85 school principals, and 91 vice principals, selected by random sampling method in Tuzla, Pendik, Kartal, Maltepe, Ataşehir, Sultanbeyli, Üsküdar, Ümraniye, Kadıköy, Beşiktaş, Sarıyer in Istanbul. It is observed that administrators generally agreed with the measurement tool with the idea that educational supervision practices contributed

positively to the school climate with close answers, and the necessity of increasing supervision studies is emphasized.

Keywords: audit, education supervision, high school inspection

İTHAF SAYFASI

Canım Anneme...

TEŐEKKÖR SAYFASI

Yüksek lisansım boyunca her zaman desteklerini esirgemeyerek yanımda bulunan;

tez danışmanım Prof. Dr. Suat ANAR'a,

tezimde kullandığım anketin sahibi Burcu BAYRAKTAR'a,

enstitü sekreteri Güler KIRIŐ'a,

tezimin her aşamasında yardımlarını esirgemeyen kuzenim öğretim görevlisi Yağmur AKBAL'a, arkadaşlarıma ve kullandığım anketi uygulamamda bana yardımcı olan Anadolu liseleri ve Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin değerli yöneticilerine, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme en içten dileklerle teşekkür ederim.

BÖLÜM 1

1.GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, amaç ve önemine, problem cümlesine, alt problemlerine, araştırmanın sayıltı, sınırlılık ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Her alanda iyileşme ve gelişme için denetime ihtiyaç vardır. Bu alanlarda yapılan çalışmalarda denetimin sistemleri ve örgütleri çoğu zaman olumlu yönde etkilediğine değinilmiştir. Bu nedenle her alanda denetim kaçınılmaz bir olgu olmuştur. Denetimin nasıl, ne şekilde ve nerede yapılacağı sorularına cevap arayan araştırmalarla bu alana verilen önemin daha da artması gerektiği sürekli vurgulanmıştır. Eğitim alanındaki her türlü gelişim için de eğitim denetimi olmazsa olmaz bir mekanizmadır. Eğitim denetimi eğitim amaçlarına ulaşabilmesi için çok büyük bir önem arz eder. Bu nedenle tüm okulların etkin denetlenmesi gerekmektedir. Denetimin sağlıklı yapılması açısından denetimi yapan kişilerin taşıması gereken özellikler, yeterlikleri ve denetime ilişkin bilgileri tarih boyunca irdelenmiştir. Bu bağlamda ilköğretim okullarını denetlemek için ilköğretim müfettişleri görevlendirilmiştir. Seçilerek görevlendirilen ve sorumluluklar yüklenen bu müfettişler tarih boyunca çok farklı şekillerde seçilmiş olsalar da temel olarak öğretmenlik yapmış olmaları şartı aranmıştır. Bu şart ile denetlenen kişilerin denetleyenler tarafından kolay empati yapılabilmesi her zaman temel dayanak olmuştur. Diğer okullar için de maarif müfettişleri denetim yapmıştır. Maarif müfettişlerinde de ilköğretim dışındaki öğretmenlik görevlerini ifa etmiş olma şartı çoğu zaman aranmıştır. Maarif müfettişleri ilköğretim müfettişlerin ayrı olarak çok türde eğitim denetimi yapmıştır.

Bu nedenle ilköğretim müfettişleri kadar sabit bir alanda çalışmış olma şartı yerine daha çok farklı alanlarda çalışılmış olma şartı da istenmiştir. Bu sayede yapılan denetimlerde empati kurma, işte etkin olma, iş tecrübesi gibi alanlarda da etkin müfettişler oluşturulmaya çalışılmıştır. Etkin ve donanımlı müfettişlerden oluşan bir eğitim denetimi sisteminin o denli etkin ve hızlı bir şekilde gelişebileceği belirtilmiştir (Özmen & Güngör, 2008, s. 137-155).

Eğitim sistemleri çok hızlı değişmekte ve sürekli yenilenmektedir. Eğitimin geliştirilmesinde en önemli araçlardan olan denetimin de hızla değişmesi ve yenilenmesi kaçınılmazdır. Eğitimde yapılan denetimin eğitim sistemlerinde yapılan değişikliklere ve yeniliklere uyum sağlayabilmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Eğitimin değişenlerinin ve yeniliklerinin denetim yapanlar tarafından sürekli takip edilmesi ve sisteme uygun bir şekilde denetim listelerine eklemesi gereklidir. Bu şekilde yapılan denetimler eğitimin değişen sisteme karşı gelişmesine daha da fazla hız vereceği düşünülmektedir (Beycioğlu & Dönmez, 2009, s. 71-93).

Denetimin tanımlarından bir diğerinde; denetim, hizmeti işbirliğini ve demokrasiyi vurgulayan, öğretmenlere yapılan yardım olarak belirtilmiştir. Öğretmenlere denetim yoluyla yapılan bu yardımların amaçlara uygun olup olmadığı ve bu zamana kadar yapılan denetimlerin öğretmenlerin gelişimine sunduğu katkıyı artırması fikri her geçen gün daha da önem verilen konu olmaktadır. Denetim yoluyla öğretmenlerin gelişimi doğrudan eğitimin gelişimi olduğundan bu konuya verilen önem gelişen dünyada giderek artmaktadır. Bu nedenle okullarda yapılan denetimin öncelikle okul yönetimlerini ve öğretmenlerini geliştirmek amacıyla yapıldığı söylenebilmektedir. Çünkü bu sayede direkt olarak eğitimin gelişime ciddi katkı sunulabileceği açıktır (Oliva & Pawlas, 1997).

Her sistem sürekli değişim ve yeniliğe açık olmalıdır. Ülkelerin ve ülkede yaşayan her paydaşın kesinlikle etkilendiği bir sistem olan eğitim de değişim ve yeniliğe daha da önem verilmektedir. Eğitim sistemlerinin çağa ayak uydurabilmesi, bir rutinle ilerlemekten çok dinamik bir şekilde ilerlemesi için değişimin kaçınılmaz olabileceği de herkes tarafından yadsınmaz bir gerçek olmuştur. Eğitim sistemlerinin toplumun tümüne etkisi olduğundan bu alanda her türlü inceleme ve araştırma önem kazanmıştır. Bu araştırmalarla toplumun yönlendirilmesinde en etkili adım olan Eğitimin gelişmesi ve bu sayede her şeyin ve herkesin gelişmesinin sağlanabileceği varsayılmıştır. Bu nedenle eğitim sistemlerinde değişim ve yenilikler araştırma sonuçlarına uygun şekilde yapılmaktadır. Eğitim sistemlerinde yaşanan değişiklikler ve yenilikler okullara göre de değişebilmektedir. Ülkemizde Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin eğitim denetimi farklı uygulanmaktadır. Programlarında ciddi farklılıklar olan bu iki okul türü aynı değişkenler üzerinden denetlenmesinin problem oluşturabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle yapılan bu araştırma; Anadolu lisesi ve Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin eğitim denetimine yönelik görüşlerinin kıyaslamalı karşılaştırılmasını ortaya koymaya çalışmıştır. Bu nedenle okul yöneticilerinin görüşleri oldukça önemlidir. Bu görüşlere dayanarak iki okul türünde aynı form kullanarak ya da farklı form kullanarak denetim yapılmasına okul yöneticilerinin -denetimden doğrudan etkilenen kişilerin- sayesinde problemle ilgili temel unsurlar esas alınarak problemin çözümüne yönelik öneriler geliştirilecektir.

1.2. Problem Cümlesi

Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin eğitim denetimine ilişkin görüşlerinde farklılık ve benzerlikler nelerdir?

1.3. Alt Problemler

1. Okul yöneticilerinin cinsiyet değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Okul türü değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Mesleki kıdem yılı değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
4. Mesleki görev tanımları değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
5. Eğitim düzeyleri değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
6. Denetim deneyim sayısı değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
7. Yöneticilik öncesinde öğretmenlik yılları değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
8. Denetim uygulamalarını değerlendirme durumları değişkeni ile okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Günümüz dünyasında sistemlerin gelişimi için denetimin ve danışmanlık hizmetlerinin çok önemli olduğu fikri giderek artmaktadır. Sistemlerin gelişimi için yapılan denetimlerin nasıl ve ne şekilde yapılacağı araştırmalarla desteklenmektedir. Eğitim denetimi sistemlerinin gelişimi için eğitim yönetimlerinin de gelişimi her zaman şart olmuştur. Bu nedenle eğitim yönetimindeki engellerin öncelikle ortadan kaldırılması ya da en aza indirilmesi durumu her zaman araştırılmıştır. Bu araştırmalar sonucunda ciddi kuramlar ortaya koyulmuş ve bu şekilde eğitim yönetiminin ve tabi surette denetiminin de gelişmesi sağlanmaya çalışılmıştır (Çelik, 1997, s. 31-44).

Toplumdaki her bireyi etkileyebilecek olan sistemlerden en önemlisi eğitim sistemidir. Bu nedenle eğitimin denetimi toplumun gelişiminde önemli bir paya sahiptir. Eğitim denetimi olmadığında birtakım yanlışlar artarak yayılacak ve eğitim sisteminin belki de yanlışlarla dolu bir şekilde ilerlemesine yol açacaktır. Sistemdeki yanlışları ve eksikleri hızlıca düzeltmek ve belli bir çizgide ilerletmek için eğitim denetimi oldukça önemlidir. Eğitim denetimine verilen önem ile okulların gelişimi sağlanabilecektir. Bu gelişim insanların ve zamanla toplumun da gelişmesi için önemli rol oynayacaktır. Bu gelişime katkı sunabilmek için eğitim denetiminin araştırılması ve sisteme doğrudan ya da dolaylı etkenlerin ortaya çıkarılması gerekmektedir. Yapılacak araştırmaların eğitim sisteminde en küçük bir olumlu etki oluşturmasıyla sistemler gelişebilecektir. Eğitim sistemine herhangi bir şekilde olumlu etki yapabilmek amacıyla bu alanda yapılan araştırmalar giderek arttırılmıştır. Araştırmalar sistemin bazen eksiklerini bulmuş ve düzeltme yoluna gitmiş bazen de iyi yapılan yönlerini bularak yaygınlaşmasını sağlamıştır. Bu sayede yapılan araştırmalara verilen önemin de giderek arttığı gözlemlenmiş ve yapılan her çalışmanın önemi desteklenmiştir.

Eğitim sistemine yapılacak olan bir katkıının çekirdekten başlayarak tüm topluma yapılan bir katkı olduğu çok iyi bilinmektedir. Çünkü eğitim sistemindeki bir çocuğun gelişimi, bir velinin gelişimi, bir okul çalışanının gelişimi ve bu sistemden etkilenen tüm herkesin gelişimi anlamına geldiği bilinmektedir. Bütün bunlardan dolayı yapılmış olan bu araştırma önemlidir. Ayrıca araştırma bu alanda araştırma yapacaklara, eğitim ile ilgili tüm paydaşlara ve ilgililere ışık tutacağı içinde önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. Seçilen çalışma grubunun evreni temsil etme kabiliyetine sahip ve yeterli büyüklükte olduğu,
2. Ulaşılabilen yurtiçi ve yurtdışı literatürünün ve başvuru uzman görüşlerinin araştırmanın bilimsel veri tabanının oluşturulması açısından yeterli olduğu,
3. Araştırmada kullanılan ölçme aracı ve diğer yöntemlerin araştırmanın amacına yönelik olarak geçerli ve uygun olduğu,
4. Araştırmaya konu çalışma grubunun ilgili ölçme aracına verdiği cevapların tarafsız, objektif ve doğru olduğu,
5. Uygulanan ölçme aracının uzman görüşüne göre geçerli ve güvenilir olduğu,
6. Araştırmada kullanılan ölçme aracı ile ilgili önceki çalışmalarda yapılmış geçerlilik ve güvenilirliğin doğru olduğu varsayılmıştır.
7. Bu çalışmada evrenden rastgele seçilen okul müdürlerinin ve müdür yardımcılarının tüm evreni yansıttıkları varsayılmıştır.
8. Okul yöneticilerinin okullarda yapılan eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin; eğitim denetimi uygulamalarının kurumsal gelişime katkı, mesleki gelişime katkı, denetim sürecinin etkinliği ve eğitim öğretim verimliliğini sağlama boyutlarına etkisi olduğu varsayılmıştır.
9. Evrenden seçilen rastgele örneklemin yeterli olduğu düşünülmektedir.

10. Kullanılan ölçme aracına verilen yanıtların geneli yansıttığı varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma;

1. 2019 yılı Ekim ayı ile 2020 yılı Kasım ayı arasında İstanbul ili Tuzla, Pendik, Kartal, Maltepe, Ataşehir, Sultanbeyli, Üsküdar, Ümraniye, Kadıköy, Beşiktaş, Sarıyer ilçelerinde görev yapmakta olan ve rastgele örneklem yoluyla seçilen müdür ve müdür yardımcılılarıyla,
2. Yapılan anket çalışmasına katılım gösteren, ulaşılabilen yöneticilerin ölçme aracındaki sorulara verdikleri yanıtlardan elde edilmiş verilerle,
3. Anket verilerinin analizinde kullanılan istatistiksel analiz programı SPSS (Statistical Package For Social Sciences - Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) ile, elde edilen verilerle, sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Denetim: Denetim, sistem amaçlarının gerçekleştirilmesinde en üst düzeyde verim elde etme yönünde çağdaş, demokratik ve insancıl bir yöntem hizmeti, örgütsel etkililiğin sağlanmasına ve örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesine hizmet eden bir amaç gerçekleştirme yöntemi ve yönetim sürecidir (Bilgen, 1987, s. 147-146).

Eğitim denetimi: Eğitim denetimi, öğretmenlerin mesleki gelişiminin teşvik edilmesi, eğitimin amaçlarının yeniden belirlenmesi ve düzenlenmesi, öğretim araç ve yöntemlerinin geliştirilmesinin teşvik edilmesi ve eğitimin değerlendirilmesinin geliştirilmesi gibi eylemleridir (Gökçe, 1994, s. 10).

Okul müdürü: Okul müdürleri kültürü şekillendirirken, kültürün geçmişini ve o anki durumunu okuyarak kültürün içinde saklı olan derin anlamları bilmek, öğrenci için iyi

olanı destekleyen esas değerleri ortaya çıkarmak, pozitif kültürel değerleri pekiştirerek, negatif ve işlevsel olmayan kültürel değerleri ise değiştirerek pozitif bir okul iklimi ortaya çıkarmak için çalışırlar (elikten, 2003, s. 4).

Müdür: Türk Dil Kurumu'nda olan tanımı ile yöneten, idare eden anlamındadır. Kurumların yönetiminden, eğitim-ğretim faaliyetlerinin planlanmasından ve en iyi Şekilde yürütülmesinden Bakanlığa karşı sorumludur.(Resmi gazete, 2005)

Okul müdür yardımcısı: Okul müdürünün kurumda bulunmadığı zamanlarda genel müdürün yetkisini taşır. Okul müdürünün vereceği işleri yapar.(Resmi gazete, 2005)

BÖLÜM 2

2.ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ

ARAŞTIRMALAR

2.1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Bu kısımda araştırmanın kuramsal çerçevesi irdelenmiştir.

2.1.1. Denetim

2.1.1.1. Denetim Kavramı ve Tanımı

Denetim, İktisat Terimleri Sözlüğünde ‘Kamu ya da özel bir kuruluşa ilişkin bilgilerin önceden belirlenmiş ölçütlere uygunluğunun saptanması ve rapor edilmesi amacı ile bir uzman birimi tarafından kanıt toplama ve değerlendirme süreci. krş. iç denetim, dış denetim’ Eğitim Terimleri Sözlüğünde ‘Eğitim ve öğretim çalışmalarının yürürlükteki yasa, tüzük, yönetmelik ve genelgelere göre yapılıp yapılmadığının incelenmesi, yoklanması ve soruşturulması işi’ olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2020).

Denetim örgütlerin işlerliği için süreklilik gerektiren bir süreçtir. Örgütlerin işlerliğini yitirmemeleri için belirli aralıklarla denetim yapılması gerekmektedir. Bir örgüt olarak eğitimde de denetim yapılması mecburidir (Yılmaz, 2009, s. 24).

Denetim örgütlerin sürekli gelişebilmesine yardımcı olmaktadır. Denetim bir örgütün hedefine en etkin şekilde ulaşabilme yetisini, hedefe yönelmede kullanılan teknik ve yöntemleri, yapılan faaliyetlerin kalitesini, belirlenen hedeflere ulaşmadaki uygunluğunu, yapılan tüm faaliyetlerin verimini ve etkilerini ortaya çıkarabilmektedir. Her örgütün en az bir hedefi vardır. Örgütlerin denetimi yapılırken bu hedeflere yönelik işlem yapılıp yapılmadığına azami derecede bakılabilmektedir. Örgütlerin bu

hedeflerine ulaşabilmeleri için denetim şarttır. Denetim ile örgütlerin hedeflerine ne denli yaklaşabildiği ya da hedefin ne kadarını gerçekleştirebildiği tespit edilmeye çalışılmaktadır. Hedeflerine uzak olan örgütlerin önlem almasına hedeflerini gerçekleştirebilen örgütlerin de daha üst hedefler edinebileceğini gösterebilmektedir (Akt: Taymaz, 1976, s. 357-365).

Denetimin insanların toplum halinde yaşamaya başlaması ile vazgeçilmez bir olgu olarak ortaya çıktığı söylenebilir. Sanayi devrimiyle birlikte toplumdaki denetimin daha da önem kazanarak bütün sanayi kuruluşlarında yapılmasının kaçınılmaz olduğu görüldü. Bu dönemde denetim, her yerde kesin olarak yapılması için anayasalara da eklendi (Bozkurt, 2013, s. 56-62).

Burton ve Bruckner'e göre iyi bir denetim; eğitim ve öğretimin gelişmesi için uğraşır; felsefeye ve bilime dayanır, demokratiktir, bilimsel yöntemleri kullanır, araştırmalara ve en son bilimsel bulgulara dayanır. Yaratıcıdır, planlanmış ve programlaştırılmış bir bilimsel etkinliktir, ulaştığı amaçlarla ölçülür, uzmanlığı gerektirir (Burton & Brueckner, 1966, s. 85).

2.1.1.2. Denetimin Amacı

Probleme göre denetimin amacı belli olmaktadır. Denetim işbirliği gerektirir. Bilimsel dayanaklara göre denetim yapılmaktadır. Amaçsız bir denetimin hiçbir şeye faydası yoktur. Denetim denetlenen kişiyi, kurumu ya da örgütü güdüleyicidir. Problemleri çözer ya da problemler karşısında denetlenenleri birleştirerek çözüm yolları üretmeyi amaçlar. Hem geçmişe hem de geleceğe yönelik yapılabilmektedir (Aydın, 2013, s. 11).

2.1.1.3. Denetimin İlkeleri

İlke, Eğitim Terimleri Sözlüğünde ‘1. Temel düşünce, temel kanı. 2. Bireysel karar ve eylemlerin, tutarlı ve eleştirel biçimde değerlendirilmesine olanak sağlayan ana kural. 3. Her türlü tartışmanın dışında sayılan kural. 4. Başlangıç, hareket noktası, her şeyin kendisinden türediği ilk ve temel kaynak’ olarak tanımlanır. (TDK,2020). Her alanda olduğu gibi denetimin de kendine özgü ilkeleri vardır. Bu ilkeler denetimin nispeten daha sağlıklı bir ortamda amaçlara uygun bir şekilde gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Bu nedenle yapılan işlerin o alandaki ilkelere uygun olması gerekmektedir. Belirlenen ilkelere ne denli uyum sağlanırsa denetim o denli başarılı olacaktır. İlkeler davranışları amaçlara ulaştırmak için konulur (Basar, 1995).

Denetim ilkelerinin daha etkin işletilmesi için denetimin yönetim ile iş birliği içinde olması gereklidir. Denetimin amaçları yönetim ile birlikte ölçülebilir şekilde belirtilmelidir. Denetim yapıldıktan sonra belirtilecek sonuçların daha anlamlı olması için sonuçların da ölçülebilir şekilde belirlenmesi kaçınılmazdır. Ölçülebilen bu denetim faaliyetlerinin daha anlamlı bilgiler içerdiği söylenebilir (Öz, 2003, s. 3).

Eğitim denetimi, okul ortamında eğitimin gerçekleştirilmesi ve gerekli koşulların düzenlenmesi için vazgeçilmez bir araçtır. Denetim amaçlarının gerçekleşmesi ise bazı denetim ilkelerine uymakla olacaktır (Gökçe, 1994, s.10).

Eğitimde denetimin ilkeleri, denetim sürecindeki değişkenler arasındaki ilişkileri açıklar. Bu ilkeler, denetim uygulamaları sırasında uyulması gereken yargılardır. Denetimin ilkeleri denetim süreçlerine karşı yol gösterici bilgiler verebilmektedir. İlkeler denetleyici ve denetlenene de bazı bilgiler vermektedir. Denetim ilkeleri denetimin amaçlara uygun yapılmasına, denetimin nerede ve nasıl

yapılacağına gibi bir sürü soruya cevap verebilmektedir. Bu sayede denetim ilkelerine uyularak yapılan denetimler de hedeflere daha kısa sürede ulaşılmasının mümkün olduğu söylenebilir. Bu sayede denetim ilkelerine azami derece de uyum sağlamak gerekliliği her geçen gün daha da önem kazanmaktadır (Baransel, 1979).

Eğitim denetiminin amacına ulaşabilmesi için uyulması gereken ilkeler;

- Toplu bir halde sunulan eğitim hizmetleri aynı sınıf içerisinde birden fazla varlık ve birçok farklı psikolojik etmen içermektedir. Eğitim diğer örgütlerden farklı olduğu için okullarda kuralları uygulamada ve görev tanımlarında küçük bir esneklik olmalıdır. Eğitim çalışanlarına tanınan bu esneklikle okulların ve eğitimin gelişmesi için tüm güçlerini ortaya koymalarına ve yaratıcılıklarını artırmaya özen gösterilecektir.
- Eğitim denetiminin asıl amacı eğitimcileri ve böylece doğrudan eğitimi geliştirmektir. Bu amaçla yapılabilecek olası yanlışların önüne geçmek veya yapılmakta olan yanlış uygulamaları düzeltmek gerektiğinden yapılan denetimlerde eğitimcilerin duygusal yapılarına zarar verilmeden denetimin gerçekleştirilmeye çalışılması gerekmektedir. Böylece denetimler herkes tarafından olumlu karşılanarak sistemin gelişimi sağlanabilecektir.
- Eğitim denetiminde denetleyen ile denetlenenler takım olarak çalışmalıdır ki eğitimciler denetim faaliyetlerden üst düzeyde yararlanılmış olsun. Zira eğitim denetiminin eğitimcileri zora sokmaktan çok onlara yol gösterici bir faaliyet olduğunu hissettirmelidir.

- Denetim eğitim örgütündeki her bir çalışanın niteliğini artırarak bilfiil eğitimin niteliğinin artırılmasına katkı sunmalıdır. Eğitim denetimi bu sayede denetimden çok rehberlik faaliyetleriyle eğitim sistemini örgütlemek ve geliştirmeye çalışmaktadır (Başaran, 2006, s. 324-327).

2.1.2. Eğitim Denetimi Modelleri

Her örgütün denetimi yapılabildiği için tarihsel süreçte denetimlerin dayanakları olan birçok model ortaya çıkmıştır. Her denetim modeli genel bilgiler içerse de bazı modeller alana özgüdür (Aydın, 2005, s. 15).

2.1.2.1. Bilimsel Model

Taylor'un ortaya koyduğu bilimsel modelde çalışacak kişilerin seçimi ön plandadır. Bu modelde yapılması gereken iş ön plandadır. Bu işi yapabilmek için bilimsel yöntemler kullanılarak en doğru kişi belirlenir ve bu sayede iş olabilecek en üst düzeyde yapılmaya çalışılır. İş yapabilecek doğru kişiyi belirlerken dikkat edilen diğer bir husus ise kısa sürede işi bitirebilmesidir. Bu sayede hem zamandan tasarruf edip hem de nitelikli bir iş ortaya konulmuş olacağı varsayılmaktadır (Toprakçı, 2002, s. 76).

Klasik bir denetim felsefesi anlayışı olan bu modele göre önceden belirlenmiş hedeflere yönelik uygun eğitimciler belirlenir ve bu eğitimciler bu hedeflere ulaşmak için gerekli görülen hizmetleri yerine getirirler. Eğitimciler süreç içerisinde dinamik bir yapıda hedeflere uygun görüşleri olan kişiler değil var olan ilkeleri uygulayan kişiler olmaktadır. Bu modelde öğretmen derse kendini katan değil bir nevi kurgulanmış eğitimi eksiksiz sürdürebilen kişidir (Aydın, 2005, s. 23).

Günümüz eğitim anlayışlarına ters görünse de bu model de hala uygulanabilmektedir. Günümüz denetimlerinde ön plana çıkarılan denetmenin rehber olması gerekliliğinden bu modelde bahsetmek pek mümkün değildir. Bu sayede denetmen rehberlik etmeyeceği için öğretmenin belirlenen şekle uyumu kontrol edilmektedir. Modele göre aslında öğretmen olmakta şart koşulmayabilecektir. Çünkü başkalarının belirlemiş olduğu programa göre bilgileri aktarmak konuya iyi hakim olabilecek herkesin yapabileceği bir iş durumuna gelmiştir denilebilir. Bu sistemde eğitim denetimi kontrolden ibaret olacağı için öğretmen her denetim işinde durumdan ciddi rahatsızlık duyarak denetimin kurumu geliştirmesi açısından çok büyük bir etki yapmamasına sebep olacaktır (Başar, 2000, s. 18).

Eğiticinin kişisel gelişimine hiçbir katkı sunmayacağı açık olan bu modelde denetim hizmetlerinin veriminin düşük olacağı açıktır. Normalde eğitim denetimi uygulamalarının sık yapılmasının kurumun gelişmesi açısından önemli olduğu fikrine bu modelde tam anlamıyla zıt bir durum oluşacaktır. Öğretmenin etkin olamayacağı bu sistemde çok yüksek başarıların elde edilmesinin de güç olabileceği öngörülmektedir. Zorunlu haller dışında çok tercih edilebilecek bir model olmayan bilimsel denetim modeli çağdaş eğitim denetimi uygulamalarına ters bir durum oluşturarak denetimin faydalarını zarara dönüştürebilecektir. Bu modelde aslında yapılacak işe odaklanıldığı ve bu sayede işin veriminin artacağı varsayılsa da öğretmenin ortamdaki mutsuzluğuyla hedeften uzaklaşabilmekte mümkün olabilecektir (Kunduz, 2007, s.8).

2.1.2.2. Öğretimsel Model

Öğretimin iyileştirilmesini hedefleyen öğretimsel model de öğretmenlere yönelik çeşitli hizmetler sunulabilmektedir. Eğitimcilere, amaçlara yönelik eğitimlerin

sağlanabilmesi adına çeşitli konularda yardım edilmektedir. Bu yardımların amacı öğretimin doğru bir ortam ve zamanda düzgün bir kanal yoluyla en ideal şekilde kişilere aktarılmasıdır. Eğitim ve öğretimi bu bağlamda birleştirmek adına koordinasyon ve değerlendirme hizmetleri sunulmaktadır. Öğretimi geliştirmek için, eğitim hizmeti vermekle görevli her personelin de işbirliğiyle yerinde kararlar alıp planlı bir şekilde eğitimin sürmesi pekiştirilmiştir (Oktay, 1999, s. 25).

Eğitimden çok öğretimi hedef alan bu modelde öğretimin nasıl ve ne şekilde yapılacağı daha kesin bir şekilde belirlenmeye çalışılmıştır (Lovell ve Wills, 1983). Bu sayede öğretimi en iyi şekilde gerçekleştirebilmek için yapılması gereken her şey ortaya konulmaktadır. Hedefe yönelik ortaya konulan bu bilgiler ışığında yol haritası oluşturulmaktadır (Erdem, 2006, s. 294).

2.1.2.3. Kliniksel Model

Kliniksel model denetlenen ile denetleyen arasında oluşacak iletişimden yola çıkılarak eğitimcinin sınıf içindeki davranışlarının bir nevi tahmin edilmesidir. (Kunduz, 2007, s. 10).

Kliniksel denetimde öğretmen ve denetleyen arasında aynı bir psikolojik danışman ilişkisi oluşturulmaya çalışılarak, öğretmenin eğitim faaliyetlerinde kendini ve bu sayede eğitimi iyileştirmesi sağlanmaya çalışılır. Öğretmen burada kendinin güçlü ve güçsüz yanlarını denetmen ile söyleşilerinde ortaya çıkararak başarıyı artırmaya hedeflenebilmektedir. . Bu modelde denetmen çok fazla sayıda öğretmen ile ilgilenmesi gerektiğinden ya da çok fazla sayıda denetmene ihtiyaç duyulduğundan gelişimin etkin fakat nispeten zor olduğu bir model olduğu söylenebilmektedir. Bu zorlukları aşmak mümkündür fakat bu da maliyet ve zaman açısından sisteme çok büyük yükler getirebilmektedir (Erdoğan, 2000, s. 173).

Öğretmenin eksiklerini belirleyerek düzeltmeye çalışan bu modelde bazen öğretmenin denetim faaliyetlerinden kötü yönde etkilenmesi gibi sonuçlarda elde edilecektir. Bu nedenle eğitim denetimi çok hassas ve öğretmenin kendini yetersiz hissettirmeyeceği şekilde yapılmasına dikkat edilmelidir. Öğretmenin güçsüz yanlarını kendisine göstermek ya da buldurmak amacıyla eğitim faaliyetlerini düzenlemek ve iyileştirmek ilk adım olmalıdır. Sonraki adımlarda sert geçişler yerine daha yavaş adımlarla ilerlemek eğitimin gelişmesi açısından büyük önem arz etmektedir (Başar, 2000, s. 18).

Müfettişlerin yol gösterici ve doğruyu buldurmaya yönelik faaliyet gösterdiği model denetim yapan kişilerin denetlenen kişilere göre daha deneyimli olması gerektiğini şart koşmuştur. Bu bilgiler ışığında kliniksel denetim beş aşamaya bölünmüştür. Bu aşamalar; denetim öncesi görüşme, denetim sırasında izleme, izlenenleri analiz etme, gözlemden sonra görüşme ve son aşama olarak değerlendirme yapmaktır. Denetim faaliyetlerinde her zaman sonuca odaklanılsa da burada sonuçtan da önce ilk olarak yapılan görüşmenin etkin olduğu görülmektedir. Bu görüşme esnasında öğretmen ve denetmen arasında sağlanabilecek olan güven ilişkisinin sürecin tüm aşamalarını iyi yönde etkileyebileceği fikri herkes tarafından desteklenmektedir. Bu nedenle bu modelin ilk aşaması olan görüşmeye çok önem verilmektedir (Aydın, 2000, s. 41).

Asıl denetimin gerçekleştiği ve bu denetim üzerinden yorumların yapıldığı aşama olan ikinci aşama da öğretmen sınıfta önceden belirlenmiş esaslara göre eğitimini sürdürür. Bu eğitim sırasında daha deneyimli olan denetmen izleme yaparak öğretmenin göremediği ya da hissedemediği durumları belirler. Burada öğretmenin durumdan etkilenerek normalden farklı davranabileceği de denetmen tarafından bilinerek bir izlenim oluşturmalıdır (Aydın, 2000, s. 42). Direkt işin yapıldığı anda

uygulanan eğitim izlemesinde dikkat edilecek bir diğer noktanın birbirinden çok farklı sosyal yaşamlara sahip bireyler olan öğrencilerin belli bir konu karşısında öğretmenlerine karşı olan izlenimlerini de görmek olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle denetimi yapan müfettişin bu olguların hepsini bir arada değerlendirmesi gerektiği düşünülmektedir (Kunduz, 2007, s. 16).

Modelin üçüncü aşaması olan analiz aşamasında denetimlerin amacının eğitimi geliştirmek olduğu ele alınarak buna yönelik bir analiz yapılması gerekmektedir. Burada müfettişe büyük iş düşerek analiz çalışmasının etkin ve günün şartlarına uygun bir eğitime dönük olması için gerekli şartları ortaya koyması gerekmektedir (Pehlivan, 2007, s. 48). Müfettişin yaptığı ön analiz çalışmaları sonrasında öğretmende analiz çalışmasına katılmalı ve neler yapılabileceğine birlikte karar verilmelidir. Müfettişin gördüğü eksiklerden önce güçlü yanlar belirtilerek daha da güçlü nasıl yapılabileceği de eklenerek öğretmen motive edilmelidir. Ardından öğretmenin eksik yanları da varsa bunların nasıl düzeltilebileceğine yönelik tedbirlerin alınması sağlanmalıdır. Bu tedbirlerin öğretmenin etkin katılımıyla müfettişle birlikte analizinin yapılması sağlanmalıdır (Aydın, 2000, s. 42).

Analizden sonra gelen gözlem sonrası görüşme basamağı bazen analiz aşamasıyla birlikte yapılabilmektedir. Öğretmeninde aktif katıldığı analiz basamağının hemen sonrasında analiz tamamlanıp yapılması gereken işler birlikte belirlenir. Müfettiş tarafından alınması gereken önlemler öğretmene bildirilir ve uygulamaya konulur. Öğretmen bu aşama da ne kadar etkin kılınabilirse o kadar verimli bir sonuç alınacaktır. Aksi halde alınacak tedbirler sadece müfettiş tarafından aktarılır ve öğretmenin yapacağı eğitim uygulamalarında anlam kazanamayabilecektir (Taymaz, 2005, s. 176).

Denetim modelinin son aşamasında aslında modelin de anlam kazanabileceği bir özdenetim uygulaması gerçekleşmektedir. Burada müfettiş yeri geldiğinde uygulama da kendinin de güçlü ve yetersiz kaldığı yanları belirleyerek bir nevi modelin de gelişmesini sağlayacaktır. Yapılan denetim faaliyetlerinin, nasıl yapılması gerektiğinin, ne şekilde yapıldığının, hatta en önemlisi sonuçlarının ne kadar etkili ve doğru sonuçlar verdiğinin ortaya çıkması sağlanacaktır (Aydın, 2000, s. 42).

2.1.2.4. Gelişimsel Model

Öğretmenin gelişimsel düzeyini belirleyerek buna uygun şekilde denetim yapılmasını öngören bir denetim modelidir. Denetim yapacak kişinin denetleyeceği kişiyi öncesinde tanması ve buna göre kendine bir yol çizmesi gerekmektedir. Bu modelde temel dayanak eğitim yapan kişileri geliştirmek olduğundan onlara yapılacak yardımlar belirginleştirilmiştir (Aydın, 2005, s. 47-57). Öğretmenlere bu sayede doğrudan, dolaylı ve işbirliğine dayalı yardımlar verilmektedir. Doğrudan yardım ile bilgi eksikliği olan öğretmenlere bilgilerini artıracabilecekleri bir yardım hizmeti sunulmaktadır. Günümüz eğitim sisteminde yeni atanan her öğretmene deneyimli öğretmenler arasından seçilen bir öğretmenin rehber öğretmen olarak belirlenmesi uygulaması gelişimsel modelin doğrudan yardım aşamasına benzetilebilmektedir. Dolaylı yardımda ise öğretmen zaten süreçte etkin ve belirgin bir eksiği görülmemektedir. Bu nedenle öğretmene dışarıdan faaliyetlerin ne ölçüde yapıldığını gösteren bir denetim uygulanır. İşbirliğine dayalı yardım ise öğretmen ve denetmenin bir arada çalışarak var olan eksiklikleri beraber gidermesine dayalı bir yardım aşamasıdır (Pehlivan, 2007, s. 37-38).

2.1.2.5. Farklılaştırılmış Model

Öğretmenin seçimiyle belirleyeceği farklı denetim hizmetlerinden oluşan bu modelde öğretmen kendi seçtiği model ile daha iyi uyum sağlayabileceği bir denetim uygulamasıdır. Bu modelde üç denetim iki değerlendirme seçeneği bulunmaktadır (Aydın, 2005, s. 60-61).

İlk denetim seçeneği olan yoğunlaştırılmış denetim görüşme, gözlem ve analiz aşamalarını içinde barındırır. Bu aşamalarda denetimler yapılarak öğretmene gerekli yardımlar yapılır. İkinci seçenek olan işbirliğine dayalı denetim ise öğretmenlerin kendi aralarında oluşturacakları gruplarda yardımlaşarak kendilerini geliştirmeye yönelik bir denetimdir. Üçüncü ve son denetim seçeneği ise öz yönelimli geliştirme denetimidir. Buna göre öğretmenler kendini eğitim hizmeti verdikleri kişi ya da kişilerden aldıkları geribildirimlere göre denetlemekte ve buna göre kendilerini geliştirmektedirler. Yoğun değerlendirme yaklaşımında ise daha çok yönetme, yükseltme, görev süresi gibi kesin kararlarla alınabilecek sonuçları içeren derinlemesine bir değerlendirme yöntemidir. Son değerlendirme seçeneği olan standart değerlendirmeye göre mesleki yeterliliği üst düzeyde olan öğretmenlerin eğitimin diğer süreçlerinde yapılan faaliyetlerdeki aksaklıkları kontrol edebilmesine yaramaktadır (Aydın, 2005, s. 63-64).

2.1.3. Türkiye’de Eğitim Denetimi

Eğitimde teftiş işlerine ilk kez rüştiye mektepleriyle ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Mekteplerdeki öğrencilere eğitim yapacak öğretmenlerin yeterliliğinin ölçülmesi gerektiği düşünülmüştür. Böylece öğretmenleri teftiş etmek için ilk kez inceleme yapılmaya başlanmıştır (Su, 1983, s. 177).

1846 yılında kurulan Okul Bakanlığına (Mekâtib-i Umumiye Nezareti) İlkokul ve Ortaokul Yardımcılığı birimleri oluşturularak eğitim denetimi yapılması için bu birimlere yardımcılar atanmıştır (Taymaz, 2005, s. 18). Eğitim teşkilatının ilerlemesini sağlayacağı düşünülen bu kurumsallaştırmaların ilk adımı da böylece atılmış olmaktadır (Buluç, 1997, s. 28).

1850'li yıllardan sonra İstanbul dışında da eğitim ihtiyacının giderilmesi için Rüştiye mektepleri açılmıştır. Bu mektepleri yüksek yetkilere sahip kişilerin ve eğitim meclisi üyelerinin denetlemesine olanak sağlanmıştır (Öztürk, 1996, s. 20).

1856 yılında açıklanan Islahat Ferman'ında eğitimle ilgili olarak her cemaatin okul açabileceğini değinilmiştir. Fakat açılan bu okullara padişah tarafından seçilecek Eğitim bakanlığına bağlı kişiler tarafından denetim uygulanacağı belirtilmiştir. Denetimi yapacak kişiler seçilirken tarafsızlık ilkesi gereği Türk ve azınlıkların bulunduğu bir yapı olacağı yayımlanmıştır. Böylece denetim işlerinin nispeten demokratik işlemeye başladığı söylenebilmektedir. Ayrıca Eğitim bakanlığının belirlediği şartları sağlayan her kurumun ya da kişinin özgür bir şekilde okul açabilmesine de izin verileceği anlaşılmaktadır (Koçer, 1991, s. 62).

1862 yılında ilk kez müfettişlik kavramı kullanılmaya başlanmıştır. Ortaokulları ve ilkokulları denetlemek için öğretmenler arasından seçim yapılmıştır. Seçilen bu kişiler okulları müfettiş adıyla ilk kez denetleme şansı bulmuşlardır (Taymaz, 2005, s. 18).

Islahat fermanının verdiği yetkilerle okullaşma oranında artış olmuştur. Şartları sağlayan herkes zamanla okul açabilir hale gelmiştir. Bu da müfettişlik kavramını ve makamını hem nicel hem de nitel olarak gelişmek zorunda bırakmıştır. Bu kapsamda her kurumu merkezde oluşturulacak bir kuruluşun denetlemesi yerine

yapılarına ve özelliklerine göre sınıflandırılan okulları denetlemek için uygun müfettişlik kurulları oluşturulmuştur. Denetimin yapılacak okul türüne göre kurullara ayrılmasıyla daha profesyonel hale getirilmesi amaçlanmıştır (Öz, 2003, s. 3).

1869 yılında kurulan İl Eğitim Meclislerinde görevlendirilen kişilere inceleme ve soruşturma yapma hakkı tanınarak yetkileri genişletilmiştir (Uyanık, 2007, s. 20).

Eğitim denetiminde yazılı olarak 1876 yılında yayımlanan ve en eski belgelerden biri olan yönergeyle okulları kimlerin teftiş edeceği belirlenmiş olup her hafta denetleme yapılacağı belirtilmiştir. Denetleme yapılırken nelere dikkat edileceği de bu yönerge de açıkça belirtilmiştir. Dikkat edilecek konuların başında öğretmenlerin okula devam durumları, öğrencilerin eğitim durumları, okullarda eğitim hizmetleri ile ilgili kişiler dışında birilerinin bulunup bulunmadığı, öğretmenlerin tahta kullanıp kullanmadığı, resmi olarak belirlenen kitaplara uyulup uyulmadığı ve öğrencilerin ahlak gelişimini istedik yönde etkileyip etkilemedikleri gibi kriterler bulunmaktadır. Eğitim hizmeti yapan kişiler bu kriterlere göre denetlenmiştir. (Akyüz, 2007, s. 210).

1881- 1886 yılları arasında illerde de Maarif müdürlüğü kurulmuştur. Her maarif müdürlüğüne bir müfettiş görevlendirilmiştir. Bu müfettişler ildeki tüm okulları denetlemiştir (Binbaşoğlu, 2005, s. 212).

1887 yılında kurulan Teftiş Görevlileri Dairesine bütün müfettişler bağlanmıştır. Yaklaşık 10 yılı aşkın süreyle bu daireye bağlı alt birimler oluşturulmaya devam edilmiştir. 1889 yılında Eğitim Bakanlığı Genel Müfettişleri de ilköğretim müfettişleri ve ortaöğretim müfettişleri olmak üzere iki ayrı birime ayrı birim oluşturulmuştur (Öztürk, 1996, s. 22-23).

1899 yılında ise bazıları günümüz eğitim denetimi sistemine kadar sürecek olan; Bakanlık, İlköğretim ve okullardaki sağlık işlerini yürütmek amacıyla Sağlık Müfettişliği birimleri oluşturulmuştur (Öztürk, 1996, s. 21-23). 1908 yılında II. Meşrutiyetin ilanı ile batıya yönelik hedefler belirlenerek eğitim denetimi birimleri ve kurumlarında yenilikler yapılmaya başlanmıştır. (Oktay, 1994, s. 41) Bu yenilikler ile müfettişler eskisi gibi denetim sonucunda direkt ceza vermek yerine öğretmenlerin eksikliği olan konularda onlara rehberlik ve yardım etme görevlerini de üstlenmişlerdir. Bu tarihe kadar belli standartlara uyuma bakılan eğitim denetimi sisteminin çağdaş eğitim hizmetlerinden uzak olduğu görülmüş ve buna yönelik düzenlemelerle eğitim denetiminin veriminin artırılması çalışmaları yapılmıştır (Öztürk, 1996, s. 24).

İlköğretim müfettişlerinin görev ve yetkilerini yazılı olarak belgeleyen yönetmelik 1910 yılında yayımlanmıştır. Bu belgede müfettişlerin yapabileceği işlemler açıkça belirlenmiştir. Yönetmelikte müfettişlerin soruşturma yapma, denetim yapma ve özellikle gittikleri yerlerdeki halkı bilinçlendirici açıklamalar yapma gibi sorumlulukları açıkça belirtilmiştir (Aydın, 2000, s. 143).

1911 yılında yayımlanan Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı hakkındaki yönetmeliğinde idare ve teftiş diğer işlerden ayrı bir bölüm olarak düzenlenmiştir. Yönetmeliğe göre müfettişlerin belirli alanlarda öğretmenlik yapmış kişiler arasından seçilmesi gerektiği belirtilmiştir (Taymaz, 2005, s. 18).

1913 yılında yayımlanan Geçici İlköğretim Yasasında “İlköğretim Müfettişliği” görevleri düzenlenmiştir. Ardından 1914’te yayımlanan Genel Eğitim Örgütü Tüzüğünde de “Bakanlık Müfettişliği” düzenlemeleri yapılmıştır (Binbaşıoğlu, 2005, s. 123). 1914 yılında yayımlanan yeni yönetmelikte ise İlköğretim

Müfettişlerinin görevlerinde yeniden değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır. Bu yönetmeliğe göre ilköğretim müfettişlerinin görevleri düzenlenmiş fakat seçimleri hakkında bir düzenleme yapılmamıştır (Altunya, 1973, s. 3).

1920 yılında açılan TBMM eğitim hizmetlerini yürütmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı merkezinde bulunan üç müfettişi görevlendirmiştir (Oktay, 1999, s. 43).

Meclis açıldıktan sonra her alanda hızlıca düzenleme yapılmış olup eğitim alanında da 1923 yılında “İlköğretim Müfettişlerinin Görevlerine İlişkin Yönetmelik” düzenlenmiştir. Bu yönetmelikte eski uygulamalara göre çok farklılık gözlemlenmesine de bir süre sonra bir teftiş müdürü ve 10 müfettişten oluşan bir teftiş kurulu oluşturulmuştur (Taymaz, 2005, s. 19).

Cumhuriyetin ilanından sonra 1924 yılında oluşturulan “Öğretimin Birleştirilmesi Kanunu” ile tüm medrese ve okullar Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmış olup bu okulların denetlenmesi hizmetlerinin artarak devam etmesine daha fazla önem verilmiştir. Bu nedenle 1925 yılında ilk kez “Eğitim Müfettişleri Kongresi” düzenlenmiştir. Kongreye Bakanlık Müsteşarı, Teftiş Kurulu Başkanı ve Bakanlık Müfettişleri katılmıştır. Kongrede “Eğitim Kurumlarının Yetki ve Görevlerine İlişkin Yönetmelik” oluşturularak ilköğretim kurumları için de bazı kararlar alınmıştır. Bu kararlar doğrultusunda Milli Eğitim Müdürlerinin görevleri daha sonra bir yönetmelikle belirleneceği bildirilse de bu kongrede de bazıları belirlenmiştir. Bu kapsamda her ilin Milli Eğitim Müdürünün ilköğretimin gelişmesi için üç yıllık bir eğitim programı hazırlaması, öğrencilerin çevrenin olumsuz etkilerinden kurtulması amacıyla kontrol edilebilir bir yerde oyun alanlarının yapılması ve ortaöğretim kurumlarının işlemlerinin direkt Milli Eğitim Bakanlığına

iletilmesi gibi kararlar belirtilmiştir (Binbaşoğlu, 2005, s. 215). Böylece Milli Eğitim Müdürlerinin yetkileri artırılarak eğitim sisteminin geliştirilmesi amaçlanmıştır (Çakırer, 2010, s. 43).

1926 yılında yayımlanan “Eğitim Teşkilatı Kanunu” ile Eğitim Bakanlıkları oluşturulmuş ve müfettişlerin hak, görev ve yetkileri yayımlanan yönetmelikle yeniden düzenlenmiştir (Taymaz, 2005, s. 19).

1927 yılında yayımlanan “İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” ile daha önceden yayımlanan yönetmeliklerden farklı olarak müfettişlerin nasıl seçileceğini de konu edinmiştir. Müfettişlerin seçiminde ilköğretmen okulu mezunu olmak, ilkokullarda en az beş yıl öğretmenlik yapmış olmak ve 24 yaş ile 45 yaş arasında olmak gibi şartlar belirlenmiştir. Ayrıca ilköğretmen okul müdür yardımcıları ve eğitim bilimleri dersleri veren eğitimcilere de müfettiş olabilme hakkı tanınarak milli Eğitim Müdürlerine direkt eğitim denetçisi seçebilme olanağı verilmiştir (Başar, 2000, s. 17).

Zamanla müfettiş yetiştirmek için kurumlar açılması gerekliliği düşünölmüş ve böylece 1926-1927 eğitim öğretim yılında Gazi Orta Öğretmen okulu açılarak bu alanda eğitimler vermeye başlanmıştır. Yine bu tarihlerde Bakanlığın eğitim müfettişi ihtiyacını karşılamak için bazı illerde dört ay süren kurslar açılmış ve bu kurslarla toplamda 177 öğretmen ilköğretim müfettişi olarak atanmıştır (Binbaşoğlu, 2005, s. 213).

İlköğretim müfettişlerinin hangi şartları taşıma gerektiği ile ilgili düzenlemeler 1929 yılında yürürlüğe giren “İlköğretim Müfettişleri Rehberi”nde ayrıntılandırılmıştır. Bu rehberde özellikle meslek başarısının öncelikle o mesleğe duyulan sevgi ve alana özgü özelliklere sahip olmaya bağlı olduğu belirtilmiştir.

Denetim yapma görevini üstlenen memur olan müfettişin rehberlik faaliyetlerinde yardımcı, kendisinin de mesleğin içinde olarak önceden aynı görevi yani öğretmenliği yapmış olması ve bu sayede karşısındakinin yerine kendine koyarak korkulan biri değil yardım eden biri olması gerektiğine değinilmiştir. Tüm bunlar denetim görevi yapacak olan müfettişlerin, yapılan davranışların sadece hatalı olan yönlerini ceza verici bir tavırla bildirmesi yerine, önceden uyarma ve hatta düzeltmeye yönelik faaliyetleri sürdürmesi gerektiği çağdaş anlayışa doğru yol alması gerekmektedir (Başar, 2000, s. 117).

1930 ve 1940'lı yıllarda denetim uygulamalarında insan teması daha çok irdelenmiş ve insanların duygusal bir varlık olduğu vurgulanmıştır. Denetim salt bir şekilde sistemi geliştirmekten çok insanın duygusal yapısından kaynaklı insan ilişkilerine göre yön alan bir sistem üzerinde çalışılmıştır. Bu nedenle eğitim çalışanlarının sağlıklı bir psikolojiye sahip olmaları için gerekli düzenlemeler uğraşı olmuştur (Bursalıoğlu, 2002, s. 127).

1933 de yayımlanan kanun ile Milli Eğitim Bakanlığı eğitim örgütünün yetki ve görevleri artırılmıştır. 2287 sayılı “ Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun” ile teftiş heyeti başkanının; teftişin her aşamasını planlayarak olabilecek her türlü şeye karşı izleme ve düzenleme yapmalı ve durumu raporlayarak bakanlığa iletmekle görevlendirilmiştir (Taymaz, 2005, s. 19).

1938 yılında yayımlanan “Tedrisat Müfettişlerinin Bütçe İçine Alınmasına Dair Kanun” ile ilköğretim müfettişleri genel bütçeye alınmıştır. Müfettişler arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmak amacıyla da Gazi Eğitim Enstitüsü veya yabancı ülkelerde denkliği olan bölüm ya da okullardan mezun olanların müfettişliğe atanması gerektiği şart koşulmuştur (Uyanık, 2007, s. 21-22).

1945 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinin taşınması gereken özellikler ve atama usulleri yeniden gündeme gelmiş ve gerekli şartlar yeniden düzenlenmiştir (Öztürk, 1996, s. 29). Aynı zamanda Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü'nden mezun olanlar da eğitim denetçisi olarak görev almışlardır. Ardından 1947 yılında açılan sınava girerek başarı sağlayan 36 öğretmenin de müfettiş olarak görevine başlamasına imkan tanınmıştır. 1949 yılında müfettişlerin tek bir merkezde olmasının denetim yaptıkları yerlere olan uzaklıktan kaynaklanabilecek sorunları ortadan kaldırmak amacıyla kısa süren bölgesel müfettişlik sistemi denenmiştir. Bu sisteme 1950 yılında sadece Ankara, İstanbul ve İzmir gibi ülkenin en büyük nüfusuna sahip ilk üç ilinde devam edilmiştir. 1955 yılından sonra Yüksek Köy Enstitülerinden de ilköğretim müfettişi seçimi yapılmıştır. 1958-1959 yılında da açılan kurslar ile ilköğretim müfettişleri yetiştirilmeye çalışılmıştır (Binbaşıoğlu, 2005, s. 214).

1962 yılında yürürlüğe giren “İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” ile daha önceden çıkarılan yönetmelikle belirlenen görev ve sorumluluklar düzenlenerek yeni bir dayanak oluşturulmuştur. Müfettişlerin denetim görevlerini ayrıntılayan bu yönetmelikte ayrıca öğretmenlere yapılması gereken rehberlik hizmetlerine de değinilmiştir. 1963 yılında yönetmelikte yapılan değişikliklerle “İlköğretim müfettişleri bölgede yazı devrimine aykırı olarak eski yazı ile öğretim yapan gizli yerler bulunduğu takdirde bu konuyu bölgenin en büyük mülki amirine bildirir” ve “İlköğretim müfettişleri, okullarda milli bayramların layık olduğu önemle kutlanması, bayrağa saygı ve sevginin yaratılması, milli duyguların geliştirilmesi hususları ile yakında ilgilenir” hükümleri yönetmeliğe eklenmiştir (Öztürk, 1996, s. 30-31).

1967 yılında yayımlanan “Teftiş Kurulu Yönetmeliği” ile Müfettişlerin rehberlik hizmetleri ile soruşturma işlerini aynı anda yapmaları, yapılan rehberlik

hizmetlerinin etkisini azalttığı düşünüldüğünden bu işler birbirinden ayrılmıştır (Öz, 2003, s. 4).

1969 yılında yayımlanan “İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” ne uygun olarak İlköğretim Müfettişleri Kurulu oluşturulmuştur (Aydın, 2000, s. 146). Yönetmeliğe göre müfettişler; çocuk kitapları, okul öncesi eğitim kurumları, resmi ve özel ilköğretim okulları, yetişkinlerin eğitim hizmetlerini yapan kuruluşlar, bu kurumlardaki görevlilerin yetiştirilmesi ve inceleme, soruşturma işlerini yapmakla yükümlendirilmişlerdir (Taymaz, 2005, s. 22).

27 Ekim 1990 tarihinde “Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Yönetmeliği” yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelikte müfettiş ihtiyaçlarının nasıl belirleneceği ve müfettiş yardımcılığına atanma, seçimin nasıl yapılacağı, sınav bilgileri, müracaat için gerekli şartlar gibi bilgiler yer almıştır. Ayrıca müfettiş yardımcılığına atanacaklarda aranan özellikle açıkça belirtilmiştir (Buluç, 1997, s. 33).

Denetim eğitimle ulusal çıkarlar arasında bir bağ kurulmasını sağlamak ve öğretmenin mesleki bağımsızlığını kazanmasına yardımcı olmak üzere iki ana noktada önem kazanmıştır (Bursalıoğlu, 2002, s. 128). Buradan yola çıkılarak eğitimin ulusal çıkarlara yönelik düzenlendiği ve buna yönelik adımlar atıldığı her zaman söz konusu olmuştur. Ayrıca öğretmenlerin mesleklerini belli sınırlar dahilinde özgür bir şekilde gerçekleştirmesine yardımcı olma fikri de irdelenmiştir.

1993 yılında 2287 sayılı kanunla Milli Eğitim Bakanlığı örgütü ve buna bağlı bulunan Teftiş Kurulunun çalışmaları yeniden düzenlenmiştir. Uzun yıllar bu kanuna bağlı olarak devam eden eğitim denetimi işlerini detaylandırmak amacıyla 1999 yılında yayımlanan “Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanları

Yönetmeliği” müfettişlerin yapacakları işlemleri daha belirgin hale getirmiştir (Uyanık, 2007, s. 23).

20 Ağustos 2017 tarihinde 30160 sayılı “Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği” yayımlanmış ve günümüzde de kullanılmaya devam etmiştir. 9 bölüm 61 madde ve 1 geçici maddeden oluşan bu yönetmeliğin hiçbir yerinde Türk Eğitim Denetimi sisteminde en uzun süre devam eden ilköğretim müfettişliği kavramına rastlanmamıştır. Bu yönetmelik ile müfettişlerin teşkilat, atama, görev ve yetkileri, sınav kurulları ve yarışma sınavları, müfettiş yardımcılığına atama ve yetiştirilme, yeterlik sınavı ve müfettişliğe atama, çalışma merkezlerinin kuruluşu, görev, yetki ve sorumlulukları, müfettiş ve müfettiş yardımcılarının görev yetki ve sorumlulukları, rehberlik ve denetim faaliyetleri düzenlenmiştir (MEB, 2017).

2.1.4. Yurtdışında Eğitim Denetimi

2.1.4.1. Yunanistan’da Eğitim Denetimi

Yunan eğitim denetimi sisteminde ilk zamanlarda dış denetçiler müfettiş görevini yürütmüşlerdir (Evangelopoulos, 1998). Görünüm olarak merkezi olmayan bir sistemle denetim yapıldığı düşünülse de valilerin kontrolünde bir sistem oluşturulmuştur. Zamanla denetim ve danışmanlık ile ilgili birimleri oluşturan yasalarla daha merkezi bir sistem oluşturulmaya çalışılmıştır (Dimaras, 1990).

Eğitim yönetimi ve denetimi uygulamalarının demokrasiye geçilmesinden sonra daha demokratikleştirilmeye çalışılsa da denetmenlerin sorumluluklarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu demokratikleştirme çalışmaları her zaman tartışmalı bir şekilde ilerlemiştir. Bu nedenle müfettişlerin seçimi, atanması gibi

olgular üzerinde çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Fakat bu değişikliklerin çoğunda siyasi otorite faktörünün her zaman etkili olduğu düşünülmüştür.

Zamanla okul müfettişlerinin eğitimde denetleme işlerini yaptığı görülmektedir. Okul müfettişleri hem denetleme hem de yönetme işlerini aynı anda yürütmüşlerdir. Belli bir süre bu şekilde devam eden okul müfettişliği yaklaşık kırk yıl önce büyük tartışmalara yol açsa da lağvedilerek yeni sistemler kurulmuştur. Okul danışmanları/rehber öğretmenler ve il eğitim büroları ve müdürlükleri gibi yeni kurullarla yönetim ve denetim işleri desteklenmiştir. Müfettişler başvuru yaparak okul danışmanlığı/rehber öğretmenlik yapabilmişlerdir. Bu da müfettişlerin yeni sistemde sadece denetleme görevi değil aynı zamanda rehber öğretmenlik görevini de üstlenmesi gerekliliğini desteklemiştir (Chairoula, 2011,s. 63-77). Türkiye'nin eğitim denetimi sisteminde de var olan rehberlik ve denetleme işlerinin denetleyiciler tarafından yürütülmesi işlemi yönünden komşu ülkemiz Yunanistan'ın eğitim denetimi sisteminde benzerlik görülmektedir.

Yunanistan eğitim denetimi sisteminde müfettiş olgusu bulunmamaktadır. Bunun yerine denetim eğitim dairelerinin müdürlerinin sorumluluğundadır. Denetim dışındaki rehberlik ve danışmanlık işlerini yürüten okul danışmanları/rehber öğretmenler en az 15 yıl iş deneyimi ve yüksek lisans diplomasına sahip kişilerden oluşmaktadır. Hem rehberlik hem de danışmanlık işlerini yürüten bu öğretmenler ile eğitim sistemin de öğretmenlere de yardımcı olunabilmesi amaçlanmıştır. Müfettişlik sisteminde sadece denetim yapılarak işin zorlaştırılması değil gerektiğinde rehberlik yapılarak öğretmenlerin de kendilerini geliştirmeleri sağlanmaktadır (Kasapçopur, 2007,s. 175).

2.1.4.2. Finlandiya’da Eğitim Denetimi

Finlandiya’da 1991 yılında kurulan Ulusal Eğitim Yönetimi Kurulu ise ülkedeki tüm kurulların aldığı kararları ve yaptıkları uygulamaları değerlendirerek eğitim denetimindeki koordinasyonu sağlamaktadır. Bu kurul eğitim müfredatı hazırlanması, onaylanması ve eğitimin değerlendirilmesi işlerini yürütmektedir. (Çakırer, 2010, s. 48-50)

Dünyada da verdiği eğitimle sürekli söz konusu olan Finlandiya, eğitim sisteminde denetim doğrudan bir kurula bırakılmamıştır. Bu da Türkiye’nin eğitim denetimi uygulamalarından farklı bir şekilde eğitim denetimi yapıldığının göstergesi olmaktadır. Eğitim ve öğretim öğrencilerin ailelerinin görüşlerinin toplandığı bir kamu ofisi yardımıyla denetlenmektedir. Türkiye’deki eğitim denetimi sisteminde öğrenci ailelerinin eğitim denetimi uygulamalarına uzak olduğu söylenebilmektedir. Bu şekilde Finlandiya eğitim denetiminde taraflılık ve belli kişilerin düşüncesine uygun bir denetim anlayışı yerine daha demokratik bir denetim amaçlanmıştır. Eğitim denetimi işlerine özellikle eğitim gören kişilerin yakınlarının da katılımıyla çok sayıda kişinin görüşü eğitim denetimi sisteminin gelişimine katkı sağlayabilmiştir.

Bunun yanı sıra ilköğretim kurumlarında denetim belediye eğitim kurullarının yardımıyla yapılmaktadır. Bu kurulun sorumluluğunda olan ilköğretim kurumları için zaman zaman toplantılar düzenlenmektedir. Toplantılarda ilköğretim kurumlarının denetimle gelişimi sağlanmaya çalışılmaktadır. (Kasapçopur, 2007,s. 76)

2.1.4.2. Amerika Birleşik Devletlerinde Eğitim Denetimi

1642 yılında dünyadaki ilk eğitim denetimi çalışmalarının da başlangıcı olarak Amerika’daki eğitim denetiminin resmi okulların eğitim vermeye başlamasıyla

olduğu kabul görmektedir. Uzun yıllar bu denetim faaliyetleri gelişerek sürdürülmüştür (Daresh, 2001, s. 4).

Denetimin tarihsel gelişiminde ilk denilebilecek olgusu varsayılan bu denetimler genel olarak kontrol mekanizması şeklinde ilerlemiştir. Okullarda yapılması gereken fiilleri belirli kalıplara oturtmak ve bu kalıplar çerçevesinde kolay ve hızlı denetim yapmaya çalışılan bir sistem oluşurmaya başlanmıştır. Bu şekilde öğretmenlerin sürekli benzer kalıplar içerisine itilmeye çalışılması ve bu sayede kontrol edilmesi denetim olmuştur (Aydın, 2005, s. 6).

İlk zamanlarda direkt olarak belirlenen doğrulara uyulup uyulmadığının kontrolü şeklinde eğitim denetimi çalışmalarına rastlanmıştır. Bu çalışmaları okullarda baş ğretmen ya da okul müdürü sıfatını taşıyan kişilerin yapması öngörülerek uygulanmıştır. Zamanla okullaşmanın artmasıyla bu kişileri de denetleyebilecek üst yöneticiler seçilerek denetim faaliyetlerinin yürütüldüğü gözlenmiştir. Öğretmenlere yönelik belirlenen salt doğrular denetim faaliyetleri sayesinde kazandırılmaya çalışılmış ve böylece eğitimciler belirli kalıba sokulmaya çalışılmıştır. Belli kalıplar şeklinde ilerleyen eğitim sistemiyle öğretimin iyileştirilmesinden daha fazla öğretimin belli düzeyde korunması gerçekleşmiştir (Sullivan & Glanz, 2000, s. 6).

19. yüzyılda eğitim denetimi faaliyetlerinin sadece kontrolden ibaret olamayacağı görülerek çağdaş eğitim denetimine yönelik ilk adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu adımlar ile belirlenen doğrulara yaklaşmayan eğitimcilerin direkt olarak bu davranışına puan ya da ceza verilmesi yerine eksiklerini giderme ve yanlışlarını düzeltme adına yardımlar verilmeye başlanmıştır. Bu yardımlar giderek artırılarak öğretimin iyileştirilmeye çalışıldığı görülmüştür. Fakat bu iyileştirme

işlemleri bazen bürokratik engellerle karşılaşarak sekteye uğrasa bile vakti geldiğinde bilimin ışığında yapılması uygun görülenler yapılmıştır. Bu şekilde süreç içerisinde sürekli denetim yapan bir mekanizma bulunmuş yani bir yönetici ya da müfettiş sürekli eğitimi denetimi zaman ilerledikçe de öğretimin gelişimi için gerekli eksiklerin giderilmesi faaliyetleri artacak şekilde eklenmiştir. Yani zamanla basit eğitim denetimi karmaşıklaşmış ve işin içine bir sürü etmen girmeye başlamıştır (Sullivan & Glanz, 2000, s. 7-9). Eğitimin sosyal bir olgu olduğu ve her insanın kendine özgü kişisel özelliklere sahip olduğu da düşünülerek denetim faaliyetlerine çok yönlü eklentiler uygulanmıştır. Bu uygulamalar 20. yüzyılda da sürmüştür. 1985 sonrasında eğitim denetimi alanında yapılmış olan tüm çalışmalardan faydalı görülen kısımlar ele alınmış ve eğitim-öğretim faaliyetlerini geliştireceği düşünülen her şeye yer verilmiştir. Bu bağlamda denetimi sadece müfettişler değil eğitim hizmeti içinde olan birçok kişinin değerlendirmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Başlarda amaç kurallara uygunluğun kontrol edilmesi olsa da zamanla bunlara ek olarak öğretmenin doyumunun artırılması sınıf etkinliklerin geliştirilmesi, toplumun kendini eğitmesi de fazlasıyla önemsenmiştir. Bu kapsamda sorumlu kişiler de artırılarak başta denetçiler, okul müdürleri ve merkez denetçiler arasında sorumluluklar dağıtılarak genişletilmiştir (Kimbrough & Burkett, 1990, s. 171-172). Eğitim denetimi uygulamalarının eğitim çalışanlarına yönelik sosyal hizmetlerle desteklendiği Amerika eğitim denetimi sistemi bu yönüyle Türkiye'nin eğitim denetimine benzemektedir.

2.1.5. Anadolu Liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Eğitim

Denetimi

Türkiye’de lise ve dengi okulların eğitim denetimi faaliyetlerini Teftiş Kurulu Başkanlığı yürütmektedir. Kurumların denetimi eğitim ortamları, yönetim çalışmaları, öğretmenler kurulunun çalışmaları, öğretim etkinlikleri, eğitim etkinlikleri, öğretmen denetimi, yönetici ve psikolojik danışman değerlendirmesi ve genel değerlendirme ana başlıkları altında yapılmaktadır. Burada her iki lise türünün de çoğu denetiminin aynı olduğu görülmektedir. Eğitim ve öğretim işlerinin aynı yapılması her iki türde de denetimde bir farklılık olmayacağını belirtisidir. Fakat bu iki okul türünde eğitim denetiminde yine de farklılıklar gözlemlenmektedir. Temel dayanakları aynı olsa da Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin genellikle derslerinin uygulamalı olması ve bu okullarda diğer okul türlerinden farklı olarak teknik öğretmenlerin çalışıyor olması da bir çok farklılık oluşturmaktadır. Eğitim ortamları denetimi yapılırken her iki okul türünün de atölyeler dışında kalan eğitim ortamlarının aynı olduğu ve bunların denetiminin müfettişler tarafından aynı yapıldığı görülmektedir. Fakat Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde bunun yanında atölyelerin denetiminin de yapılması gerekmektedir. Atölye denetimleri Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde çoğu zaman diğer eğitim ortamlarından daha büyük yer tuttuğu dahi görülmüştür. Bu türdeki bazı okulların birden fazla binası bulunmakta hatta çoğu zaman atölyelerin olduğu binalar çok daha fazla yer tutmaktadır. Bu nedenle bir Anadolu lisesi denetiminde eğitim ortamları kapsamında denetim yapılırken genel derslikleri ve bazı laboratuvarları incelemek yeterli olacaktır. Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde ise genel dersliklerin incelenmesinin tamamlanması için büyük kısmının hala devam ettiğini göstermektedir. Bu nedenle laboratuvarların incelenmesi de yüksek önem ve titizlik istemektedir.

Okulların yönetim çalışmaları alanında incelenmesinde ise yazı işleri, personel işleri, öğrenci işleri, hesap işleri, okul-aile birliği işleri, taşınır mal işlemleri, pansiyon işleri, döner sermaye işleri ve kaynak kullanımı gibi başlıklar altında çalışmalar yapılmaktadır. Burada yine çoğu madde aynı şekilde incelenecek olmasına rağmen özellikle öğrenci işleri, hesap işleri ve döner sermaye işlerinin Mesleki ve Teknik Anadolu liseleri türünde alt başlıklar halinde ayrıca incelendiği söylenebilmektedir. Hatta taşınır mal işlemleri incelemesi bu türdeki liselerde Anadolu liselerine göre çok daha fazla incelenmektedir. Bunun nedeni uygulamalı derslerde okuldaki alan/bölmelerinde sayısıyla orantılı bir şekilde çok farklı malzemeler ile karşılaşılabilecek olunmasıdır. Ayrıca öğrenci işlerinde genel işlemler her iki okul türünde aynı olmasına rağmen Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin Anadolu meslek programında son sınıfta staja giden öğrencilerin sigorta, iş dosyası, işyeri sözleşme bilgileri gibi özel işlemlerinin de denetlenmesinin tamamen bu kuruma özgü olmaktadır. Yine bu staj işlemlerinden kaynaklanan hesap işlerinin ve döner sermaye işlerinin de farklı olduğu gözlemlenmektedir (Başkanlığı, 2017, s. 1).

Ayrıca iki okul türünde genel derslerde aynı eğitim programı uygulansa da yine Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin uygulama derslerinde modüler eğitim programının uygulanması ve buna dönük bir denetim yapılması gerekliliğini beraberinde getirmiştir. Kurum geliştirmelerinin incelenmesinde yine Mesleki ve Teknik Okulların okul, alan/bölüm tanıtımı yapmaları, ders kitaplarının kullanımına karar verilme aşamalarının, öğretimin yanında üretime etkinlik kazandırılmasının, öğrencilere yaptırılan temrinler ve üretim çalışmalarının ve çevrenin eğitim ihtiyacının alan bazında incelenmesi gibi raporlarında olması gerektiği tespit edilmiştir.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Bu araştırmada; araştırma modeli, araştırma evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin analizi ve yorumları bulunmaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin görüşlerine göre eğitim denetimi uygulamalarının her iki okul türünde farklı yapılmasının çeşitli değişkenler arasında bir ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaktadır. Bu ilişkiyi saptayabilmek amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelinde eski zamanlarda ve günümüzdeki durumu belirlemek ve bu duruma herhangi bir etkide bulunmadan sadece saptamaya çalışılmaktadır (Büyüköztürk, Akgün, Demirel, Karadeniz, & Çakmak, 2015, s. 183-187).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ili örneklemini ise İstanbul ilçelerinden tesadüfi örnekleme ile seçilen Tuzla, Pendik, Kartal, Maltepe, Ataşehir, Sultanbeyli, Üsküdar, Ümraniye, Kadıköy, Beşiktaş, Sarıyer ilçelerinde görev yapan Anadolu Liseleri ile Mesleki ve teknik Anadolu liseleri müdür ve müdür yardımcıları oluşturmaktadır.

Bu evren içinden rastgele seçilen örneklem ile tüm il genelinde 85'i okul müdürü, 91'i okul müdür yardımcısı olmak üzere toplam 176 lise yöneticisine ölçme aracı uygulanmıştır. 176 lise yöneticisinin 46'sının kadın 130'unun erkek olduğu tespit edilmiştir. Evrendeki çalışmaya uygun görülen ve ölçme aracı uygulanabilecek

kişilerin büyük çoğunluğuna ulaşılmış gönüllülük esasına göre ölçme aracı doldurulmuştur. Ölçme aracı öncelikle yazılı bir şekilde doldurulmuş fakat bir süre sonra salgın nedeniyle internet ortamında da gönüllülük esasıyla doldurulmaya devam etmiştir. Araştırmaya katılan yöneticilerin demografik özellikleri; cinsiyet, çalıştığı okul türü, mesleki kıdem yılı, mesleki görev tanımı, eğitim düzeyi, denetim deneyim sayısı ve yöneticilik öncesi öğretmenlik tecrübesi süresi gibi bağımsız değişkenlere göre incelenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan soru formu ve beşli likert tipi ölçme aracına (**sahip anlamsız**) Bayraktar (2014), tarafından oluşturulan ‘Okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri’ isimli ölçme aracı (**sahibinden gerek yok**) izin alınarak kullanılmıştır. Okul yöneticilerinin görüşlerini toplamaya yönelik olan bu anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm de düzenlemeler yapılarak araştırmaya yönelik sorular eklenmiştir Bu bağlamda araştırmaya katılan yöneticilerin sosyodemografik bilgilerini içeren (cinsiyet, okul türü, mesleki kıdem yılı, mesleki görev tanımları, eğitim düzeyleri, denetim deneyim sayısı, yöneticilik öncesinde öğretmenlik yılları ve denetim uygulamalarını değerlendirme durumları) 8 sorudan, ikinci bölüm de yöneticilerin eğitim denetimine ilişkin görüşlerini içeren 32 sorudan oluşmaktadır.

3.3.1. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin

Görüşleri Anketi

Araştırma anketinin ilk bölümü olan kişisel bilgiler formunda araştırmaya katılanların kişisel bilgilerine yer verilmiştir. Bu bilgilere cinsiyet, çalışılan okul türü, mesleki kıdem yılı, mesleki görev tanımını, eğitim düzeyi, denetlenme deneyim

süresi, yöneticilik öncesi öğretmenlik tecrübesi ve Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik Anadolu liselerinin eğitim denetiminin farklı olması uygulaması hakkındaki görüşleri sorularak ulaşılmaya çalışılmıştır. Buradan alınacak yanıtlar ile Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liseleri yöneticilerinin görüşlerine göre denetim faaliyetlerinin etkililiği karşılaştırılmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde de yöneticilerin 32 farklı ifadeye göre eğitim denetimi uygulamalarına karşı görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu 32 madde 4 farklı alt gruba bölünerek sorular anketi cevaplayanlara sorulmuştur. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. maddeler ile eğitim denetimi uygulamalarının kurumsal gelişime katkısı, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16. maddelerde mesleki gelişime olan katkı, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24. maddelerde denetim sürecinin etkinliği ve 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 ve 32. maddelerde eğitim öğretim verimliliği sağlama ile ilgili alt boyutlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

“Okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri anketi” beşli likert tipi dereceleme ölçeği şeklinde oluşturulmuştur. Dereceleme maddeleri; “Hiç katılmıyorum” , “Katılmıyorum” , “Az katılıyorum” , “Katılıyorum” ve , “Tamamen katılıyorum” şeklinde belirlenmiştir. “Hiç katılmıyorum” dan “Tamamen katılıyorum” a doğru sıralanmış ve “1” den başlayarak “5” e kadar değerlerle puanlanmıştır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumları

Bu çalışmada ölçme aracının cronbach alfa değeri 0,972 bulunmuştur. Bölüm 1’de yöneticilerin demografik bilgileri ve bölüm 2’de okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri kapsamında toplanan veriler SPSS **İstatistik** programında ele edilen veriler analiz edilerek, dele edilen sonuçlardan yola çıkılarak

öneriler geliştirilmiştir. Veriler analiz edilirken aritmetik ortalama ve standart sapma, bağımsız gruplar t testi ve post hoc karşılaştırmalı ANOVA testi uygulanmıştır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Demografik Bilgiler Hakkındaki Bulgular

Araştırmaya katılma yöneticilerin cinsiyet, okul türü, mesleki kıdem yılı, mesleki görev tanımları, eğitim düzeyleri, denetim deneyim sayısı, yöneticilik öncesinde öğretmenlik yılları ve denetim uygulamalarını değerlendirme durumları ile ilgili veriler aşağıda verilen tablolarda özetlenmiştir.

Tablo 4. 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
Kadın	46	26.1
Erkek	130	73.9
Toplam	176	100.0

Tablo 4.1'e göre araştırmaya katılan yöneticilerin %26.1 (46)'sı kadın, %73.9 (130)'ü erkek yöneticilerden oluşmaktadır. Türkiye'deki tüm okul türlerinde olduğu gibi bu araştırmanın evreni olan İstanbul'daki Tuzla, Pendik, Kartal, Maltepe, Ataşehir, Sultanbeyli, Üsküdar, Ümraniye, Kadıköy, Beşiktaş, Sarıyer ilçelerinin Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin de çoğunluğunu erkeklerin oluşturduğu bu nedenle araştırmaya katılanların cinsiyet dağılımındaki oranın erkeklerde fazla olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
Anadolu Lisesi	86	48.9
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	90	51.1
Toplam	176	100.0

Tablo 4.2’de araştırmaya katılan yöneticilerin % 48.9 (86)’u Anadolu lisesi, %51.1(90)’i Mesleki ve Teknik Anadolu lisesinden araştırmaya katılmıştır. Araştırmaya 45 farklı Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi ile 43 farklı Anadolu lisesi katılmıştır. Araştırma boyunca liselerin sayısı birbirine sürekli yakın tutulmaya çalışılarak ölçme aracı uygulanmıştır. Eğer buna dikkat edilmeseydi araştırma sonucunda Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin frekansının çok daha fazla olacağı tablodan da gözlemlenmiştir. Yaklaşık olarak eşit sayıda tutulmaya çalışılan Anadolu liselerinin müdür ve müdür yardımcısı sayısı ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin müdür ve müdür yardımcısı sayısının da araştırma sonucuna aynı oranda etki etmesine dikkat edilmeye çalışılmıştır. Bu şekilde araştırma sonucunda uç değerlere pek rastlanmamış olup normal dağılım göstermesi bir nevi sağlanabilmiştir. Araştırmanın örnekleminin İstanbul ilindeki 2 farklı yakadan bulunan liselerden seçilmesiyle evreni ciddi oranda destekleyebilmesi amaçlanmıştır. Bu sayede ulaşılabilen Anadolu liselerinin yöneticilerinin sayısı ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin sayıları sürekli kontrol edilerek çalışmaya devam edilmiştir.

Tablo 4. 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
0-10 yıl	21	11.9
11 yıl ve üzeri	155	88.1
Toplam	176	100.0

Tablo 4.3'e göre araştırmaya katılan yöneticilerin %11.9 (21)'u 0-10 yıl arası, %155 (88.1)'i 11 yıl ve üzerinde mesleki kıdem yılı olan yöneticilerden oluşmaktadır. Araştırma da her iki okul türünde de yöneticilerin mesleki kıdemlerinin çoğunlukla 11 yıl ve üzeri olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Görev Tanımlarına Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
Müdür	85	48.3
Müdür Yardımcısı	91	51.7
Toplam	176	100.0

Tablo 4.4'e göre araştırmaya katılan yöneticilerin %48.3 (85)'ü müdür, %51.7 (91)'si müdür yardımcısı görevini yürüten yöneticilerden oluşmaktadır.

Tablo 4. 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Düzeyine Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
Lisans	87	49.4
Yüksek lisans	83	47.2
Doktora	6	3.4
Toplam	176	100.0

Tablo 4.5'e göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %49.4 (87)'ü lisans, %47.2 (83)'si yüksek lisans, %3.4 (6)'ü doktora mezunu yöneticilerden oluşmaktadır.

Tablo 4. 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Denetim Deneyim Sayısına Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
0-3 kez	70	39.8
4-6 kez	68	38.6
7-9 kez	22	12.5
10 ve üzeri	16	9.1
Toplam	176	100.0

Tablo 4.6'ya göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %39.8 (70)'i 0-3 arasında, %38.6 (68)'sı 4-6 arasında, %12.5 (22)'i 7-9 arasında, %9.1(16)'i 10 ve üzerinde denetim geçiren yöneticilerden oluşmaktadır. Araştırmada yöneticilerin çoğunluğunun en fazla 6 denetim geçirdiği saptanmıştır. 6 denetimden fazla denetim deneyimi olan yönetici sayısının araştırmaya katılan 176 yöneticiden sadece 38 tanesinin olduğu belirlenmiştir. Buradan yola çıkılarak yöneticilerin çok fazla denetim geçirmediği saptanabilmektedir.

Tablo 4. 7. Araştırmaya Katılan ğretmenlerin Yöneticilik öncesinde ğretmenlik Yıllarına Göre Durumu

Öğretmenler	F	%
0-5 yıl	38	21.6
6-10 yıl	68	38.6
11-15 yıl	42	23.9
16 yıl ve zeri	28	15.9
Toplam	176	100.0

Tablo 4.7'ye göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin %21.6 (38)'sı 0-5 yıl arasında, %38.6 (68)'sı 6-10 yıl arasında, %23.9 (42)'u 11-15 yıl arasında, %15.9 (28)'u 16 yıl ve üzerinde yöneticilik öncesinde öğretmenlik deneyim yılına sahip olan öğretmenlerden oluşmaktadır.

Tablo 4. 8. Araştırmaya Katılan Yöneticilerin Okul Türüne Göre Denetim Uygulamalarının Değerlendirilmesinin Durumu

Öğretmenler	F	%
Evet	161	91.5
Hayır	15	8.5
Toplam	176	100.0

Tablo 4.8'e göre araştırmaya katılan yöneticilerin okul türüne göre denetim uygulamalarının değerlendirilmesinde yöneticilerin %91.5 (161)'i evet, %8.5(15)'i hayır olarak değerlendirmiştir.

4.2. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracının Çeşitli Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Araştırmanın bu bölümünde okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı;

- Cinsiyet
- Çalışılan Okul Türü
- Mesleki Tanım(Görev)
- Mesleki Kıdem Yılı
- Denetim Deneyim Sayısı
- Yöneticilik Öncesinde Öğretmenlik Deneyim Yılları

Değişkenleri yönünden bir farklılık olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Tablo 4. 9. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutlarına Ait Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyutlar	N	x	ss
Kurumsal Gelişime Katkı	176	30.2	5.0
Mesleki Gelişime Katkı	176	29.6	5.6
Denetim Sürecinin Etkinliği	176	30.7	5.0
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	176	30.2	5.2

Tablo 4.9’da belirtildiği şekliyle araştırmaya katılan yöneticilerin kurumsal gelişime katkı alt boyut puan ortalaması 30.2, standart sapması 5.0; mesleki gelişime katkı alt boyut puan ortalaması 29.6, standart sapması 5.6; denetim sürecinin etkinliği alt boyut puan ortalaması 30.7, standart sapması 5.0; eğitim-öğretim verimliliğini sağlama alt boyut puan ortalaması 30.2, standart sapması 5.2 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan yöneticilerin genel olarak denetim sürecinin etkinliğine daha yüksek puanlar verdiği gözlemlenebilmektedir. Buradan yola çıkılarak lise yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarında denetim sürecine olumlu yaklaştığı söylenebilmektedir. Ancak denetim çalışmalarının mesleki gelişime olan katkısının; kurumsal gelişime katkı, denetim sürecinin etkinliği ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlamaktan daha az oranda etkilediğinden bahsedilebilir. Araştırmada lise yöneticilerinin eğitim denetimine ilişkin görüşlerinin kurumsal gelişim ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlama açısından birbirine yakın olduğu gözlemlenmiştir.

Tablo 4. 10. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Kurumsal Gelişime Katkı Alt Boyut Puanı ve Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	X	Ss	t	P
Kurumsal Gelişime Katkı	Kadın	46	30.5	4.5	0.589	0.556
	Erkek	130	30.7	5.2		
Mesleki Gelişime Katkı	Kadın	46	29.9	5.7	0.424	0.672
	Erkek	130	29.5	5.5		
Denetim Etkinliği	Kadın	46	31.0	4.5	0.338	0.736
	Erkek	130	30.7	5.2		
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	Kadın	46	30.5	4.7	0.475	0.635
	Erkek	130	30.1	5.4		

Tablo 4.10'a bakıldığında araştırmaya katılan yöneticilerin okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre değişip değişmediği belirlemek için yapılan bağımsız grup t testi sonucunda kurumsal gelişime katkı ($t=0,589, p=0,556$), mesleki gelişime katkı ($t=0,424, p=0,672$), denetim sürecinin etkinliği ($t=0,338, p=0,736$), eğitim-öğretim verimliliğini sağlama ($t=0,475, p=0,635$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$). Bu sonuca göre ilgili kurumların yöneticilerinin cinsiyetlerinin eğitim denetimi uygulamalarına karşı görüşlerinde farklılık

oluşturmadığı saptanmıştır. Erkek yöneticiler ile kadın yöneticilerin okullardaki denetim uygulamalarına bakış açılarının yakın olmasının çoğu zamanı birlikte geçirmesi, aynı işi yapmaları ve sürekli fikir alışverişinde bulunmalarından kaynaklanabileceği sonucuna varılabilir.

Tablo 4. 11. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Çalışılan Okul Değişkenine İlişkin Bulgular

Alt Boyutlar	Okul Değişkeni	n	x	Ss	t	P
Kurumsal Gelişime Katkı	Anadolu Lisesi	86	30.3	4.7	0.296	0.767
	Mesleki ve	90	30.1	5.3		
	Teknik Anadolu Lisesi					
Mesleki Gelişime Katkı	Anadolu Lisesi	86	29.5	5.3	0.272	0.786
	Mesleki ve	90	29.7	5.8		
	Teknik Anadolu Lisesi					
Denetim Etkinliği	Sürecinin Anadolu Lisesi	86	30.3	4.8	1.123	0.263
	Mesleki ve	90	31.2	5.2		
	Teknik Anadolu Lisesi					
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	Anadolu Lisesi	86	29.9	5.3	0.738	0.462
	Mesleki ve	90	30.5	5.2		
	Teknik Anadolu Lisesi					

Tablo 4.11'e bakıldığında okul yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının okul değişkenine göre değişip değişmediği belirlemek için yapılan bağımsız grup t testi sonucunda kurumsal gelişime katkı ($t=0,296$, $p=0,767$), mesleki gelişime katkı ($t=0,272$, $p=0,786$), denetim sürecinin etkinliği ($t=1.123$, $p=0,263$), eğitim-öğretim verimliliğini sağlama ($t=0,738$, $p=0,462$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p<0.05$). Yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarının alt boyutlarla ilişkisi konusundaki görüşlerinde; okul türüne göre anlamlı bir farklılık olmamasının her iki okul türündeki yöneticilerin de denetim uygulamalarına karşı görüşlerinin birbirine yakın olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 4. 12. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Mesleki Kıdem Yılları Değişkenine İlişkin Bulgular

Alt Boyutlar	Mesleki	n	X	Ss	t	P
Tanım Değişkeni						
Kurumsal Gelişime Katkı	0-10 yıl arasında	21	28.9	4.4	-	0.223
	11 yıl ve üzerinde	155	30.3	5.1	1.222	
Mesleki Gelişime Katkı	0-10 yıl arasında	21	27.8	5.5	-	0.110
	11 yıl ve üzerinde	155	29.9	5.6	1.607	
Denetim Sürecinin Etkinliği	0-10 yıl arasında	21	29.1	5.6	-	0.122
	11 yıl ve üzerinde	155	30.0	4.9	1.553	
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	0-10 yıl arasında	21	29.2	5.6	-	0.367
	11 yıl ve üzerinde	155	30.4	5.2	0.904	

Tablo 4.12'ye bakıldığında okul yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının mesleki kıdem yılları değişkenine göre değişip değişmediği belirlemek için yapılan bağımsız grup t testi sonucunda kurumsal gelişime katkı ($t=-1,222, p=0,223$), mesleki gelişime katkı ($t=-1,607, p=0,110$), denetim sürecinin etkinliği ($t=-1,553, p=0,122$), eğitim-öğretim verimliliğini sağlama ($t=-0,904, p=0,367$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa

rastlanmamıştır ($p>0.05$). Her iki okul türündeki yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına karşı görüşlerinin çok fazla mesleki kıdem sahip kişilerle mesleğe yeni başlamış kişilerin arasında benzer görüşler olduğu sonucuna varılabilir. Meslekte uzun yıllar geçirmenin eğitim denetimi uygulamalarına karşı bakış açısını değiştirmedeği söylenebilir.

Tablo 4. 13. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Mesleki Tanım Değişkenine İlişkin Bulgular

Alt Boyutlar	Mesleki Tanım Değişkeni	n	x	Ss	t	p
Kurumsal Gelişime Katkı	Müdür	85	30.7	4.7	1.318	0.189
	Müdür yardımcısı	91	29.7	5.2		
Mesleki Gelişime Katkı	Müdür	85	30.7	4.9	2.480	0.014
	Müdür yardımcısı	91	28.6	6.0		
Denetim Etkinliği	Müdür	85	31.5	4.6	2.043	0.043
	Müdür yardımcısı	91	30.0	5.2		
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	Müdür	85	31.0	4.8	1.870	0.063
	Müdür yardımcısı	91	29.5	5.6		

Tablo 4.13'e bakıldığında okul yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının mesleki tanım değişkenine göre değişip

değişmediği belirlemek için yapılan bağımsız grup t testi sonucunda mesleki gelişime katkı ($t=2,480$, $p=0,014$) ve denetim sürecinin etkinliği ($t=2,043$, $p=0,043$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0.05$). Mesleki tanım değişkeni yönünden kurumsal gelişime katkı ($t=1,318$, $p=0,189$) ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlama ($t=1,870$, $p=0,063$) alt boyutları yönünden ise anlamlı farklılık yoktur ($p>0.05$). Araştırmada her ne kadar anlamlı bir fark gözlenmemiş olsa da okul müdürü ve müdür yardımcılarının eğitim-öğretim verimliliğini sağlama alt boyutuna kurumsal gelişime katkı alt boyutundan daha anlamlı farklılık oluşturacak yanıtlar verdikleri saptanmıştır. Araştırmada iki alt boyutta anlamlı bir farklılık oluşmamasının yöneticilerin müdür ve müdür yardımcısı olmasının ilgili alt boyutlara bakış açılarını değiştirmedeği sonucuna varılabilir. Fakat buna rağmen müdür ve müdür yardımcılarının diğer alt boyutlar olan mesleki gelişime katkı ve denetim sürecinin etkinliği alt boyutlarında görüşlerinin farklılaştığı sonucuna varılabilir.

Tablo 4. 14. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Denetim Deneyim Sayısı Değişkenine İlişkin Bulgular (ANOVA)

Alt Boyutlar	Denetim Deneyim Sayısı	n	x	Ss	F	p
Kurumsal Gelişime Katkı	0-3 kez	70	30.0	5.7	0.299	0.689
	4-6 kez	68	30.3	4.3		
	7-9 kez	22	29.7	5.8		
	10 ve üzeri	16	31.1	3.2		
Mesleki Gelişime Katkı	0-3 kez	70	29.2	5.9	0.264	0.948
	4-6 kez	68	30.0	5.2		
	7-9 kez	22	29.4	6.5		
	10 ve üzeri	16	30.0	4.4		
Denetim Sürecinin Etkinliği	0-3 kez	70	30.8	5.0	0.183	0.827
	4-6 kez	68	30.6	4.7		
	7-9 kez	22	30.3	5.8		
	10 ve üzeri	16	31.5	5.2		
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	0-3 kez	70	29.7	5.8	0.787	0.427
	4-6 kez	68	30.3	4.3		
	7-9 kez	22	30.7	5.9		
	10 ve üzeri	16	31.8	5.5		

Tablo 4.14'e bakıldığında okul yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının denetim deneyim sayısı değişkenine göre değişip değişmediği belirlemek için yapılan post-hoc karşılaştırmalı ANOVA testi sonucunda kurumsal gelişime katkı (F=0,299, p=0,689), mesleki gelişime katkı (F=0, 264, p=0, 948), denetim sürecinin etkinliği (F=0, 183, p=0, 827), eğitim-öğretim verimliliğini sağlama (F=0, 787, p=0, 427) hiçbir alt boyutun değişmediği

saptanmıştır ($p>0.05$). Yöneticilerin geçirdiği denetim sayısının denetim uygulamalarına yönelik görüşlerinde bir farklılık oluşturmadığı sonucuna varılabilir.

Tablo 4. 15. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Yöneticilik Öncesinde Öğretmenlik Deneyim Yılları Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Yöneticilik Öncesinde Öğretmenlik Deneyim Yılı Değişkeni	n	x	Ss	F	P
Kurumsal Gelişime Katkı	0-5 yıl	38	29.6	4.8	0.441	0.724
	6-10 yıl	68	30.3	4.5		
	11-15 yıl	42	29.9	5.7		
	16 yıl ve üzeri	28	31.0	5.4		
Mesleki Gelişime Katkı	0-5 yıl	38	29.3	5.5	0.240	0.868
	6-10 yıl	68	29.6	5.1		
	11-15 yıl	42	29.4	6.2		
	16 yıl ve üzeri	28	30.4	6.4		
Denetim Sürecinin Etkinliği	0-5 yıl	38	30.7	5.8	0.330	0.569
	6-10 yıl	68	30.3	4.6		
	11-15 yıl	42	31.1	5.1		
	16 yıl ve üzeri	28	31.3	4.7		
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	0-5 yıl	38	30.0	5.8	0.673	0.569
	6-10 yıl	68	29.9	5.2		
	11-15 yıl	42	30.0	5.0		
	16 yıl ve üzeri	28	31.5	5.1		

Tablo 4.15'e bakıldığında okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının yöneticilik öncesinde öğretmenlik deneyim yılları değişkenine göre değişip değişmediği belirlemek için yapılan post-hoc

karşılaştırmalı ANOVA testi sonucunda kurumsal gelişime katkı ($F=0,441$, $p=0,724$), mesleki gelişime katkı ($F=0,240$, $p=0,868$), denetim sürecine katkı etkinliği ($F=0,330$, $p=0,569$), eğitim-öğretim verimliliğini sağlama ($F=0,673$, $p=0,569$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>0.05$). Okul yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin yönetici olmadan önce öğretmen olarak çalıştıkları yıllar arasında değişim olmadığı sonucuna varılabilir.

Tablo 4. 16. Okul Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Ölçme Aracı Alt Boyutları Puanları ve Denetim Uygulamasını Değerlendirme Uygunluğu Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar		Denetim Uygulamasını Değerlendirme Uygunluğu Değişkeni	n	x	Ss	t	p
Kurumsal Gelişime Katkı	Evet		161	30.3	4.8	1.406	0.161
	Hayır		15	28.4	6.6		
Mesleki Gelişime Katkı	Evet		161	29.8	5.4	1.580	0.116
	Hayır		15	27.4	6.8		
Denetim Sürecinin Etkinliği	Evet		161	31.0	4.8	1.528	0.147
	Hayır		15	28.3	6.6		
Eğitim-Öğretim Verimliliğini Sağlama	Evet		161	30.5	5.2	2.004	0.047
	Hayır		15	27.6	5.5		

Tablo 4.16'ya bakıldığında okul yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri ölçme aracı alt boyutlarının denetim uygulamasının uygunluğunun değerlendirilmesi değişkenine göre değişip değişmediği belirlemek için yapılan

bağımsız grup t testi sonucunda eğitim-öğretim verimliliğini sağlama ($t=2,004$, $p=0,047$) alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<0.05$). Aynı testte yöneticilerin denetim uygulamasının uygunluğunun değerlendirilmesi değişkeninin kurumsal gelişime katkı ($t=1,406$, $p=0,161$), mesleki gelişime katkı ($t=1.580$, $p=0.116$) ve denetim süreci etkinliği ($t=1.528$, $p=0.147$) alt boyutları yönünden ise anlamlı farklılık yoktur ($p>0.05$). Yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin denetim uygulamasının her iki okul türünde aynı yapılması görüşleriyle arasında üç alt boyutta değişiklik olmadığı sonucuna varılabilecekken eğitim-öğretim verimliliğini sağlama alt boyutunda farklılık olduğu sonucuna varılabilir.

BÖLÜM 5

5. SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu araştırmanın genel amacı; Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin yöneticilerinin eğitim denetimi uygulamalarına yönelik görüşlerinin demografik değişkenleriyle karşılaştırmalı olarak belirlenmesidir.

Eğitim denetiminin okulları geliştirici özelliği göz önüne alındığında okul yöneticilerinin denetim uygulamalarına yönelik görüşlerinin olumlu yönde olmasının denetim sürecine ve özellikle denetimin okullar üzerindeki etkilerine olumlu yönde katkı sağlayabileceği belirlenmiştir.

5.1. Sonuçlar ve Tartışmalar

Araştırmanın ölçme aracı İstanbul ili Tuzla, Pendik, Kartal, Maltepe, Ataşehir, Sultanbeyli, Üsküdar, Ümraniye, Kadıköy, Beşiktaş, Sarıyer ilçelerindeki Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinde görev yapan 46'sı kadın 130'u erkek olmak üzere toplamda 176 yöneticiye uygulanarak bulgular elde edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada okul yöneticilerinin görüşleriyle eğitim denetimi uygulamalarının etkileri kıyaslamalı olarak karşılaştırılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya katılan yöneticilerin çoğunluğunun okullarda yapılan denetim faaliyetlerinden memnun ve artarak devam etmesi yönündeki fikirleri etkin görülmüştür. Bu da her örgütü geliştirecek olan denetim uygulamalarının eğitim içinde fazlasıyla önemli ve sıklıkla yapılması gerektiğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan yöneticilere ölçme aracı uygulaması yapılırken edinilen bilgilerden, bazı yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarını yetersiz bulduğu ortaya çıkmıştır. Bu yöneticiler araştırmanın ölçme aracını denetim uygulamalarının okul iklimi açısından olumlu yönde değişiklikler gösterdiğini belirterek ölçme aracına katılsalar da bu uygulamaların kesinlikle daha sık olması gerektiğine değinilmiştir. Hatta bir okulda denetim yapılacağı sözünün dahi edilmesi çok hızlı bir şekilde okuldaki düzenin istenen düzeye yaklaşmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle okullara denetim yapılmadan önce haber verilmesi uygulamasının da okullar ve yöneticiler tarafından olumlu karşılandığı belirlenmiştir. Bazı yöneticilere göre okula denetim yapılacağı haberi geldikten sonra denetim yapılmadan ertelense bile o haberin okulda kaldığı süre içinde her türlü işlemin daha doğru yapıldığı belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan 176 yöneticinin 161'i Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin okul denetimi uygulamalarının farklı yapılmasını doğru bulmuştur. Her iki okul türünün yöneticileri de okul türlerinin birbirinden çok farklı olduğunu ve bu nedenle denetimlerin daha da farklı şekillerde yapılabileceğini öngörmüşlerdir.

Bu bilgiler ışığında eğitim denetimi uygulamalarının her kurumu daha dinamik, daha canlı, daha fazla istenilen düzeye yaklaştırdığı söylenebilmektedir. Önceden bilgi verilerek ya da aniden yapılan denetim uygulamalarının sıklığı ne kadar fazla olur ise etkinin de o denli fazla olabileceği varsayılmaktadır.

5.1.1. Okul Yöneticilerinin Cinsiyetine Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları

Okul yöneticilerinin cinsiyetlerine göre eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin alt boyutlarla ilişkisine bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı

gözlemlenmiştir. Yöneticilerin denetim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin cinsiyete göre değişmemesi denetim uygulamalarının etkililiği fikrinin her iki cinsiyet tarafından aynı karşılandığını belirtmektedir. Fakat alt boyutları tek tek incelediğimizde çok farklılık olmasa da kurumsal gelişime katkı erkek yöneticilerde kadın yöneticilere oranla daha büyük ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bu da erkek yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarının kurumsal gelişime katkısının kadınlara oranla daha fazla olduğunu göstermektedir. Diğer alt boyutlar olan mesleki gelişime katkı, denetim sürecinin etkinliği ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlamada ise kadın yöneticilerin erkeklere oranla daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu gözlemlenmiştir.

5.1.2. Okul Yöneticilerinin Çalışılan Okul Türüne Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları

Okul yöneticilerinin çalışılan okul türüne göre eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin alt boyutlarla ilişkisine bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Yöneticilerin denetim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin okul türüne göre değişmemesi denetim uygulamalarının etkililiği fikrinin her okul türündeki yöneticiler tarafından aynı karşılandığını belirtmektedir. Anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen Mesleki ve Teknik okullarda eğitim yapan yöneticilerin Anadolu Liselerinde eğitim yapan yöneticilere oranla kurumsal gelişime katkı alt boyutunun ortalaması daha yüksek çıkmıştır. Bu da Mesleki ve Teknik okullarda görev yapan yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarının kurumsal gelişime katkısının daha fazla olduğunu belirtilmektedir. Anadolu Liselerinin yöneticilerinin ise diğer alt boyutlar olan mesleki gelişime katkı, denetim sürecinin etkinliği ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlamada daha fazla etki gösterdiğini söylemişlerdir.

5.1.3. Okul Yöneticilerinin Mesleki Kıdemlerine Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları

Okul yöneticilerinin mesleki kıdemlerine göre eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin alt boyutlarla ilişkisine bakıldığında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Yöneticilerin denetim uygulamalarına ilişkin görüşlerinin mesleki kıdem yıllarına göre değişmemesi denetim uygulamalarının etkililiği fikrinin yöneticilerin mesleki kıdem yılları değişkeniyle ilgili olmadığı kanısına varılmıştır. Mesleki kıdemlerine göre alt boyutlara tek tek bakıldığında; kurumsal gelişime katkı, mesleki gelişime katkı, denetim sürecinin etkinliği ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlamada 11 yıldan fazla mesleki kıdeme sahip yöneticilerin ortalamalarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler ışığında mesleki kıdem yılı arttıkça eğitim denetimi uygulamalarının eğitime olan olumlu katkısının daha fazla olduğu sonucuna varılabilmektedir.

5.1.4. Okul Yöneticilerinin Mesleki Tanımlarına Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları

Okul yöneticilerinin müdür ve müdür yardımcısı olarak gruplayarak eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin alt boyutlarla ilişkisine bakıldığında mesleki gelişime katkı ve denetim sürecinin etkinliği boyutlarında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu anlamlı farklılıklar okul müdürlerinin müdür yardımcısına göre denetim uygulamalarının mesleki gelişime katkısının ve denetim sürecinin etkinliği konusunda olumlu düşündüklerini belli etmektedir. Diğer alt boyutlar olan kurumsal gelişime katkı ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlama da ise anlamlı bir farklılık olmadığı gözlemlenmiştir. Farklılık düzeyinin az olduğu bu alt boyutlarda müdür olan yöneticilerin müdür yardımcısı olan yöneticilere göre daha fazla eğitim denetimi

uygulamalarının etkisinin olduğunu düşündükleri gözlemlenmiştir. Buradan yola çıkılarak yöneticilik yetkisi daha fazla olan kişilerin eğitim denetimi uygulamalarının etkisinin daha fazla olduğunu belirttiği söylenebilmektedir.

5.1.5. Okul Yöneticilerinin Denetim Deneyim Sayılarına Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları

Okul yöneticilerinin denetim deneyim sayılarına göre eğitim denetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin alt boyutlarla ilişkisine bakıldığında tüm alt boyutların değişmediği tespit edilmiştir. Alt boyutlara tek tek bakıldığında ise kurumsal gelişime katkının, denetim sürecinin etkinliğinin ve eğitim-öğretim verimliliğini sağlamanın denetim sayısı 10 üzerinde olanlar, mesleki gelişime katkının denetim sayısı 4-6 arası ve 10 üzerinde olanların olumlu karşıladığı tespit edilmiştir. Buradan yola çıkılarak denetim sayısı arttıkça denetim uygulamalarının etkinliğinin arttığı fikrine varılmıştır denilebilmektedir.

5.1.6. Okul Yöneticilerinin Yöneticilik Öncesi Öğretmenlik Deneyim Sürelerine Göre Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşlerinin Sonuçları

Okul yöneticilerinin yöneticilik öncesinde yaptıkları öğretmenlik deneyim süreleri ile eğitim deneyimi uygulamalarına ilişkin görüşlerinin ilişkisine bakıldığında eğitim-öğretim verimliliğini sağlama alt boyutunda anlamlı bir farklılık gözlemlenmiştir. Diğer alt boyutlar olan kurumsal gelişime katkı, mesleki gelişime katkı ve denetim süreci etkinliğinde farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Farklılık tespit edilmeyen tüm bu alt boyutlarda yöneticilik öncesi öğretmenlik deneyim süresi 16 yıldan fazla olan kişilerin ortalamalarının daha yüksek çıktığı görülmektedir. Buna yöneticilik öncesi öğretmenlik yapmış olduğu süre yüksek olan yöneticilerin eğitim denetimi uygulamalarının kurumsal gelişime katkı, mesleki gelişime katkı ve denetim

sürecinin etkinliği alt boyutlarında daha yüksek orana sahip olduğu söylenebilmektedir.

5.2. Öneriler

Tüm bunlardan yola çıkılarak eğitim denetimi uygulamalarının;

- Sıklıkla yapılması,
- Önceden bilgi verilerek ya da aniden yapılması,
- Bu alanda yapılan araştırmaların artarak devam edilmesi,
- Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin denetim uygulamalarının daha farklı ve alanında uzmanlaşmış kişiler tarafından yapılması,
- Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin denetim uygulamalarında eğitim programının daha çok uygulamalı dersler olması nedeniyle okulun fiziki yapısının ve alan/bölümlerin yapılarının daha ayrıntılı yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akyüz, Y. (2007). *Türk Eğitim Tarihi*, 12. Baskı, Ankara.

Altunya, N. (1973). Öğretmen Gözüyle İlköğretimde Teftiş. *Eğitim Sen Dergisi*.

Aydın, M. (2000). *Çağdaş eğitim denetimi*. [Contemporary Educational Supervision] Ankara. Hatiboğlu yayınevi.

AYDIN, M. (2007). *Çağdaş eğitim denetimi. Eğitim Araştırma Yayın Danışmanlık*, 7. Baskı. Ankara

Aydın, I. (2005). *Öğretimde Denetim, Durum Saptama Değerlendirme ve Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Baransel, A. (1979). *Çağdaş Yönetim Düşüncesinin Evrimi, Cilt 1: Klasik ve Neo-Klasik Yönetim ve Örgüt Teorileri*. İkinci Baskı, İşletme İktisadı Enstitüsü, İstanbul.

Basar, H. (1995). *Öğretmenlerin değerlendirilmesi*. Ankara: Pegem Yayınları.

Başar, H. (2000). *Eğitim denetçisi*, Pegem Yayıncılık. Ankara.

Başaran, İ. E. (2006). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği.

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=23861&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden erişildi.

Beycioğlu, K., & Dönmez, B. (2009). Eğitim denetimini yeniden düşünmek. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 71-93.

- Bilgen, N. (3-4 Eylül, 1987). *Türk Milli Eğitimi ve Çağdaş Teftiş*. A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi ile Devlet Elemanları Derneğince Düzenlenen Teftiş Semineri'nde sunulan bildiri. Ankara. 142-146.
- Binbaşıoğlu, C. (2005). *Türk eğitim düşüncesi tarihi:" araştırmalar"; eğitim kavram ve uygulamalarının tarihsel gelişimi*. Anı Yayıncılık.
- Bozkurt, P. (2013). Denetim Kavramı ve Denetim Anlayışındaki Gelişmeler. *Denetim*, (12), 56-62.
- Buluç, B. (1997). Türk eğitim sisteminde teftiş ve denetim alt sisteminin gelişim süreci. *Bilgi Çağında Eğitim Dergisi*, 4, 27-30.
- Bursalıoğlu, Z. (2002). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Burton. W.H. ve Leo Brueckner. (1966). *Supervision: Social Process*. 3rd. ed. New York: Appleton, CenturyCrafis, Inc. s. 85.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., & Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Pegem Yayıncılık. Ankara.
- Çakırer, İ. (2010). Türkiye eğitim denetimi sistemi ile Finlandiya eğitim denetimi sisteminin karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Sivas.
- Çelik, V. (1997). Eğitim yönetiminde kuramsal gelişmeler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 9(9), 31-44.
- Çelikten, M. (2003). Okul kültürünün şekillendirilmesinde müdürün rolleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(4).

- Daresh, J. C. (2001). *Supervision as proactive leadership*: Waveland PressInc.
- Dimaras, A. (1990). *Ī Metarithmisi Pou Den Egine*, Cilt 1 ve 2, Atina, Ermis
- Erdem, A.R. (2006). Öğretim Denetiminde Yenibakışaçısı:“Sürekli Geliştirme” Temeline Dayalı Öğretim Denetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 275-294.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul yönetimi ve öğretim liderliği*. Sistem yayıncılık.
- Evangelopoulos, S. (1998). *Elliniki Ekpedefsi*, cilt. 1. Atina, Ellinika Grammata.
- Gökçe, F. (1994). Eğitimde denetimin amaç ve ilkeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(10).
- <http://tkb.meb.gov.tr/www/yayinlarimiz/icerik/13>
- Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Resmi Gazete. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050722-11.htm> adresinden erişildi.
- Resmi Gazete. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/08/20170820-1.htm> adresinden erişildi.
- Kasapçopur, A (2007): *Avrupa Birliği Ülkelerinde Eğitim Denetimi* (<http://tkb.meb.gov.tr/yayinlar/AB%20egitim.pdf> adresinden 06.10.2020 tarihinde alınmıştır.).
- Kimbrough, R. B., & Burkett, C. W. (1990). *The principalship: Concepts and practices*. Prentice Hall.

- Koçer, H. A. (1991). *Türkiye’de modern eğitimin doğuşu ve gelişimi:(1773-1923)*.
MEB.
- Kunduz, E. (2007). İlköğretim müfettişlerinin çağdaş eğitim denetimi ilkelerine ve kliniksel denetime yönelik davranışlarına ilişkin öğretmen algıları. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul.
- Oktay, F. (1999). *Denetim alt sistemleri üzerine karşılaştırmalı bir araştırma*. Ankara: Armağan Yayınevi.
- Oliva, P.F.G. & Pawlas, E.(1997). *Supervision fro today’s schools*. New York: Addison Wesley Longman Inc.
- Öz, M. F. (2003). *Türkiye Cumhuriyeti milli eğitim sisteminde teftiş*. Osmangazi Üniversitesi Basımevi. Eskişehir.
- Özmen, F., & Güngör, A. (2008). Eğitim denetiminde etik. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 137-155.
- Öztürk, S. (1996). Türkiye eğitim sisteminde denetim ve denetmen yetiştirme sürecinin analizi. *Yüksek Lisans Tezi*, İnönü Üniversitesi.
- Pehlivan, F. (2007). Türkiye, Fransa ve İngiltere eğitim sistemlerinde öğretimsel etkinliklerin denetiminin yapısal olarak karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi*. İnönü Üniversitesi.
- Sergiovanni, T. J., & Starratt, R. J. (1988). *Supervision: human perspectives*. McGraw-Hill College.
- Su, K. (1983). *Cumhuriyet Döneminde Eğitim*. İstanbul : MEB Yayınları.

- Sullivan, S., & Glanz, J. (2000). *Supervision That Improves Teaching Strategies and Techniques*. California, USA: Corwin Pres.
- Taymaz, H. (1976). Müfettiş Nitelikleri ve Yetiştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 9(1), 357-365.
- Taymaz, H. (2005). *Eğitim sisteminde teftiş: Kavramlar, ilkeler, yöntemler (6. Baskı)*. Ankara: Pegem.
- TOPRAKÇI, E. (2002). *Sınıf örgütünün yönetimi (Birinci Baskı)*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Uyanık, M. (2007). Ders teftişinde müfettiş uzmanlaşmasının önemi. *Yüksek Lisans Tezi*, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Yılmaz K. (2009). Okul Müdürlerinin Denetim Görevi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (1) , 19-35.

EKLER:

EK-1: ÖLÇME ARACI I. BÖLÜM

Değerli Lise Yöneticileri;

Bu araştırmada “Anadolu liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu liselerinin Yöneticilerinin Eğitim Denetimi Uygulamalarına İlişkin Görüşleri” nin bilimsel olarak incelenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda önerilerde bulunulacaktır. Bu nedenle ankette **adınızı yazmanıza gerek yoktur**. Araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği açısından bütün cümleleri okuyunuz ve mutlaka her cümleyi cevaplandırınız. Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederiz.

Aykut AKTAŞ

Yeditepe Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Yönetimi ve Denetimi

Yüksek Lisans Öğrencisi

BÖLÜM I

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanlardan sadece bir tanesine (X) işareti koyarak yanıtlayınız.

1) Cinsiyetiniz:

a) () Bayan

b) () Bay

2) Okul türünüz:

a) () Anadolu Lisesi

b) () Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

3) Mesleki Kıdeminiz:

a) () 0-5 yıl

b) () 6-10 yıl

c) () 11-15 yıl

d) () 16 yıl ve üzeri

4) Okuldaki göreviniz:

a) () Müdür

b) () Müdür yardımcısı

- 5) Eğitim düzeyi:
a) () Lisans b) () Yüksek lisans c) () Doktora d) () Diğer.....
- 6) Daha önce kaç kez denetim geçirdiniz?
a) () 0-3 b) () 4-6 c) () 7-9 d) () 10 ve üzeri
- 7) Yönetici olmadan önce kaç yıl öğretmenlik yaptınız?
a) () 0-5 yıl b) () 6-10 yıl c) () 11-15 yıl d) () 16 yıl ve üzeri
- 8) Anadolu Liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin eğitim denetiminin farklı yapılması uygulamasını doğru buluyor musunuz?
a) () Evet b) () Hayır

EK-2: ÖLÇME ARACI II. BÖLÜM

BÖLÜM II

Aşağıdaki her cümleyi sırayla okuyarak kendinize en uygun olan düzeyin içine (X) koyarak işaretleyiniz.

No	OKUL YÖNETİCİLERİNİN EĞİTİM DENETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1.	Okulun mevcut durumunu doğru bir şekilde belirler.					
2.	Okulun yapısal sorunlarına çözüm üretiminde yol gösterir.					
3.	Okulun çalışmalarının hedefler doğrultusunda ilerlemesini sağlar.					
4.	Okulda amaç birliği oluşmasını sağlar.					
5.	Okulda güvenli bir ortam oluşmasını sağlar.					
6.	Olası çatışmaların oluşumunu önler.					
7.	Eğitim kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlar.					
8.	Okul kültürünün oluşmasına katkı sunar.					
9.	Kurumun insan kaynaklarının etkin çalışmasına katkı sağlar.					
10.	Kurumun insan kaynaklarının verimli çalışmasına katkı sağlar.					
11.	Okul çalışanlarının performanslarını artırıcı rehberlik hizmeti sunar.					
12.	İş doyumunun artmasına yardımcı olur.					
13.	Mesleki gelişim için hizmet-içi faaliyetlerin planlamasında yardımcı olur.					
14.	Çalışanların okullarıyla bütünleşmesini sağlar.					
15.	Okul çalışanlarının mesleki kuralları içselleştirmelerini sağlar.					
16.	Çalışanlara denetimin sonucuna ilişkin dönüt verir.					
17.	Denetim sürecin bir plan ve program dahilinde gerçekleşir.					
18.	Denetimin amacı ve sonuçları hakkında bilgi verir.					
19.	Denetim sürecinde gizlilik esasına uyar.					
20.	Denetim süreci tarafsızlık esasına göre gerçekleştirilir.					

21.	Denetim sürecinde etkili iletişimde bulunur.					
22.	Okula ve çalışanlara ilişkin yeni gelişmeler hakkında bilgi verir.					
23.	Etkili denetim yöntem ve teknikleri kullanılır.					
24.	Denetim sürecinde maarif müfettişleri liderlik yaparak okul çalışanlarına örnek olur.					
25.	Eğitim öğretim sürecinin öğrenci ihtiyaçlarına göre planlamasını sağlar.					
26.	Eğitim öğretim ortamlarının eğitimsel temelde düzenlenmesini sağlar.					
27.	Eğitim öğretim uygulamalarının etkin ve verimli olmasına yardım eder.					
28.	Rehberlik servisinin etkin çalışması için yol gösterici olur.					
29.	Meslektaş öğrenmeler için okul içi etkileşimi artırır.					
30.	Öğretimsel deneyimlerini aktarır.					
31.	Eğitim öğretim sürecinin planlama ve uygulamalarını gelişim için değerlendirir.					
32.	Eğitim öğretim sürecine ilişkin geri dönüt verir.					

EK-3: ANKET SAHİBİNİN İZİNİ

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Öğrenciniz Aykut AKTAŞ'ın hazırlamakta olduğu yüksek lisans bitirme tezinde daha önce hazırladığım ve kendi tezimde kullandığım Meslek Liselerindeki Yöneticilerin Eğitim Denetim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri Anketimin kullanılmasına izin veriyorum.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Burcu BAYRAKTAR

21.05.2019

EK-4: ETİK KURUL ONAYI

T.C. YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

Sayı : 21568116-302.14.01-E.343
Konu : Aykut Aktaş Etik Kurul Onayı Hk.

30/07/2019

İLGİLİ MAKAMA

Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans öğrencilerinden Aykut AKTAŞ'a ait "Anadolu Liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki Yönetim Denetiminin İncelenmesi" başlıklı araştırmasının Beşeri Bilimler etik standartlarına uygunluğuna ilişkin Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurul Onayı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ve rica ederim.

İmza
Prof. Dr. Ahmet AYDIN
Rektör V.

EKLER: Yeditepe Üniversitesi Beşeri ve Sosyal Araştırmalar Etik Kurul Onayı .tif

NOT : BELGENİN ASLI ELEKTRONİK İMZALIDIR.

Belge Doğrulama Adresi :

<http://belgedogrulama.yeditepe.edu.tr/bg.aspx?id=44942600-E46D-44BA-A07B-5FE2E33A571C>

Yeditepe Üniversitesi 26 Ağustos Yerleşimi, İnönü Mahallesi Kayışdağı Caddesi 34755 Ataşehir / İstanbul

T. +90 216 578 00 00 www.yeditepe.edu.tr F. +90 216 578 02 99

Bilgi İçin: Özge TÜBEK
Telefon No: (0216) 578 00 00

EK-5: İSTANBUL VALİLİĞİ ANKET UYGULAMA İZİNİ

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-10.01-E.18540576
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

30/09/2019

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) 06.09.2019 tarihli ve 16159719 Gelen Evrak No'lu dilekçe.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 25.09.2019 tarihli tutanağı.

Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri yüksek lisans öğrencisi Aykut AKTAŞ'ın "Anadolu Liseleri ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerindeki Yönetim Denetimin İncelenmesi" konulu tezi kapsamında, ilimiz genelinde bulunan liselerde; anket uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanağı.

OLUR
30/09/2019

Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Millî Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgh34@meb.gov.tr

Dilek ALADAĞ
Tel: (0 212) 384 34 00-3628

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3239-4202-3a68-8fd1-79a4 kodu ile teyit edilebilir.